ПРОЛЕТАРIЕБО, ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲔᲠᲗᲓᲘᲗ!

ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲡᲐᲥ. Კ. Პ. (Ბ) ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥ. ᲡᲡᲠ ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲓᲔᲞᲣᲢᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲐᲗᲘ
25 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ
1940 წ.
№ 298 (5999)
ᲤᲐᲡᲘ 10 ᲙᲐ�პ.

11865

ᲛᲔᲢᲘ ᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲐ ᲛᲔᲒᲝᲡᲢᲜᲔᲝᲒᲐᲡ

საკ. კ. პ. (ბ) XVIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა საფუძველზე საქართველოს კოლმეურნეობებმა ნაყოფიერი მუშაობა გასწიეს მებოსტნეობის შემდგომი განვითარებისათვის. მებოსტნეობაში მოპოვებული წარმატებანი ფართოდ იყო ნაჩვენები სრულიად-საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე. საქართველოდან გამოფენაზე წარდგენილი მებოსტნეობის ნატურალური ექსპონატები თავიანთი მაღალი პროდუქტიულობით და სხვა თვისებებით საყოველთაო ყურადღებას იქცევდა.

სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1940 წლის 8 მაისის დადგენილებამ „კოლმეურნეობათა მიერ სახელმწიფოსათვის ბოსტნეულის სავალდებულო ჩაბარების შესახებ“ დიდად გააძლიერა კოლმეურნეობათა დაინტერესება ბოსტნეულის საზოგადოებრივი ნათესების გაფართოებისა და მოსავლიანობის გადიდებაში. კარტოფილის და ბოსტნეული კულტურების—კომბოსტოს, შაქრის ჭარხლის, სტაფილოს, თავიანი ხახვის, კიტრისა და პამიდორის სახელმწიფოსათვის სავალდებულო ჩაბარების ჰექტარობრივი ნორმების დაწესება და ჯიშიანი კულტურების და ბოსტნეულის გადამუშავებელ საწარმოთა ზონებში საკონსერვო ბოსტნეული კულტურების მთესველი კოლმეურნეობებისათვის განსაზღვრული შეღავათების მინიჭება მიმართულია სამრეწველო მებოსტნეობის შემდგომი კიდევ უფრო სწრაფი განვითარებისაკენ.

მტკიცედ ანხორციელებდნენ რა პარტიისა და მთავრობის დადგენილებებს, საქართველოს მთელმა რიგმა რაიონებმა და კოლმეურნეობებმა მებოსტნეობაში მდიდარი გამოცდილება დააგროვეს. თბილისის რაიონმა როგორც საგაზაფხულო, ისე საშემოდგომო ბოსტნეულის თესვის გეგმები ვადამდე და გადაჭარბებით შეასრულა. სოფ. დიმმის ლენინის სახელობის, ავჭალის ლ. ბერიას სახელობის, გლდანის ფრუნზეს სახელობის, სოღანლუღის ფ. მახარაძის სახელობის და სხვა კოლმეურნეობებმა სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე მიღებული გამოცდილების მიხედვით ამ შემოდგომაზე პირველად დასთესეს მაღალმოსავლიანი ბრაუნშვეიგის ჯიშის კომბოსტო.

მცხეთის რაიონმა საშემოდგომო ბოსტნეულის თესვის გეგმა წელს 122 პროცენტით შეასრულა. ამავე რაიონის სოფ. ძალისის ვ. ბაქრაძის სახელობის კოლმეურნეობამ გამოფენაში მონაწილეობისათვის დაწესებული 200 ცენტნერის ნაცვლად წელს ჰექტარზე საშუალოდ 310 ცენტნერი კომბოსტო მიიღო. სოფ. ერედის ვოროშილოვის სახელობის კოლმეურნეობამ წელს ჰექტარზე საშუალოდ 300 ცენტნერი პამიდორი მიიღო, როცა გამოფენაში მონაწილეობისათვის 220 ცენტნერია დაწესებული.

მებოსტნეობის მოწინავენი სხვა რაიონებშიც არიან, მაგრამ მათი გამოცდილების პოპულარიზაციას და დანერგვას მთელი რიგი ადგილობრივი პარტიული, საბჭოთა და სამეწარმეო-ორგანოების ხელმძღვანელები ჯეროვან ყურადღებას არ აქცევენ, ისინი ნაკლებად ზრუნავენ იმისათვის, რომ ყველა კოლმეურნეობაში დანერგონ მოწინავეთა მდიდარი გამოცდილება და უზრუნველჰყონ მთელი ფართობიდან ბოსტნეულის მაღალი და მყარი მოსავლის მიღება.

არის ისეთი რაიონებიც, სადაც მებოსტნეობის განვითარებისათვის ბრძოლას, მეორე რიგის საქმედ სთვლიან. მაშ რით უნდა აიხსნას თუ არა ადგილობრივი ორგანიზაციების უყურადღებობით ის ფაქტი, რომ საგარეჯოს რაიონს საშემოდგომო ბოსტნეულის თესვისა და რგვის გეგმა დაწესებული ვადისათვის ერთი მესამედითაც არ ჰქონდა შესრულებული.

ლუქსემბურგის რაიონის კოლმეურნეობებმა ბოსტნეულის საგაზაფხულო თესვის გეგმა მხოლოდ 83,5 პროცენტით შეასრულეს, დაწესებულ ვადაზე აქ არც შემოდგომის თესვის გეგმა შეუსრულებიათ. ყარაიის რაიონს ბოსტნეულის საშემოდგომო კულტურები 300 ჰექტარის ნაცვლად — 20 დეკემბრისათვის მხოლოდ 215 ჰექტარზე ჰქონდა დათესილი. ბოსტნეულის თესვის გეგმის შესრულებაში ჩამორჩენა ადგილობრივი ორგანიზაციების უყურადღებობასთან ერთად იმითაც არის გამოწვეული, რომ საქმიწსახკომის საწარმო ტერიტორიული სამმართველოები მებოსტნეობის კოლმეურნეობებს საკმაო ოპერატიულ ხელმძღვანელობასა და დახმარებას ვერ უწევენ, რაც შემდეგში აუცილებლად უნდა იქნას გათვალისწინებული.

ქართლის რაიონების სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის ღონისძიებათა შესახებ პარტიისა და მთავრობის 1940 წლის 15 ოქტომბრის დადგენილება ითვალისწინებს ბოსტნეულ-ბაღჩეული კულტურებისა და კარტოფილის დამუშავების დიდ გასაუმჯობესებელ ღონისძიებათა გატარებას. საბრძოლო ამოცანად დასახულია ის, რომ 1945 წლისათვის ქართლის რაიონებმა უზრუნველჰყონ მოსავლიანობის გადიდება საშუალოდ ჰექტარზე: კომბოსტოსი — 30 ტონამდე, პამიდორისა — 20 ტონამდე, თავიანი ხახვისა — 15 ტონამდე, კიტრისა — 15 ტონამდე და კარტოფილისა — სულ მცირე 13 ტონამდე. ამ სერიოზული დავალების წარმატებით შესრულება მთელი რესპუბლიკის, ყველა რაიონისა და კოლმეურნეობის საპატიო ამოცანაა. საქმე ისე უნდა დავაყენოთ, რომ არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსწორებით და საგაზაფხულო თესვისათვის სანიმუშოდ მომზადებით 1941 წელს მივიღოთ ბოსტნეულის მაღალი მოსავალი ყველა კოლმეურნეობაში, ყველა ბრიგადაში.

სანიმუშოდ მოვემზადოთ საგაზაფხულო თესვისათვის, ეს ნიშნავს რაც შეიძლება მეტი რაოდენობით შევაგროვოთ, წესიერად შევინახოთ და გამოვიყენოთ სასუქები, მოვიმარაგოთ ჯიშიანი და ხარისხობრივი თესლი, ყველა აგროწესების დაცვით მოვამზადოთ ნიადაგი, სრულ წესრიგში მოვიყვანოთ სასათბურო მეურნეობა, მოვაწყოთ მუდმივი რგოლები. მორწყვა მოსავლიანობის გადიდების ერთერთი გადამწყვეტი პირობაა. თბილისის, მცხეთის და სხვა რაიონების მოწინავე კოლმეურნეობათა მაგალითის მიხედვით ამ ზამთრიდანვე უნდა შევუდგეთ ძველი სარწყავი არხების გაწმენდასა და გაფართოებას, ახალი არხებისა და წყალსატევების მოწყობას. „ბოსტნეულის მოსავლიანობის შემდგომი გადიდების საკითხები უნდა დადგეს მებოსტნეობის რაიონების პარტიული, საბჭოთა და სამეწარმეო ორგანოების ყურადღების ცენტრში“ (კ. ჩარკვიანი).

მალე დაიწყება კოლმეურნეობებში 1941 წლის გეგმების შედგენა. ადგილობრივმა ორგანიზაციებმა ისე უნდა მოაწყონ საადრეო და საგვიანო ბოსტნეულის ნათესთა დაგეგმვა და დასახული გეგმის შესრულება, რომ ქალაქის მშრომელთა მზარდი მოთხოვნილება წლის ყოველ დროს დაკმაყოფილებულ იქნას ბოსტნეულის მრავალფეროვანი პროდუქციით.

ᲒᲛᲘᲠ ᲛᲔᲖᲦᲕᲐᲣᲠᲗᲐ ᲓᲐᲙᲐᲠᲫᲕᲐ

ᲢᲐᲚᲘᲜᲘ, 23 დეკემბერი (საკდესი). გუშინ ტალინში მოხდა ნაღმოსნების „სპარტაკისა“ და „ავტროილის“ 36 გმირი მეზღვაურის დაკრძალვა, რომლებიც 1919 წელს მხეცურად დახვრიტეს თეთრგვარდიელებმა ნაისაარის (ნარგენი) კუნძულზე.

წინა დღით, 21 დეკემბერს, ნაისაარის კუნძულზე ჩავიდნენ ტალინის მშრომელთა წარმომადგენელნი, ესტონეთის სსრ პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციების ხელმძღვანელნი. 36 გმირის კუბო, რომლებშიც ნეშტი ესვენა, ნაღმოსან „კარლ მარქსით“ გადმოსვენებულ იქნა ტალინში. ტალინის რეიდში ნაღმოსნების გავლისას წითელდროშოვანი ბალტიის ფლოტის გემებმა სამხედრო პატივი სცეს. შორს გაისმოდა საარტილერიო სალუტის გუგუნი.

ტალინის საბჭოს დარბაზისაკენ, სადაც დასვენეს გმირთა ნეშტი, განუწყვეტელ ტალღად მიდიოდნენ საბჭოთა ესტონეთის დედაქალაქის მშრომელნი, რათა პატივი ეცათ მამაც მეზღვაურთა ხსოვნისათვის, რომელთაც სიცოცხლე შესწირეს ხალხის საქმეს.

გუშინ ათიათასობით ადამიანი გაემართა სავაჭრო ნავსადგურისაკენ. ფრიალებს სამგლოვიარო დროშები. ესტონეთის სსრ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარეს ამხ. ლაურისტინს, რესპუბლიკის დროებითი უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეს ამხ. ვარესს, წითელდროშოვანი ბალტიის ფლოტის სარდალს ვიცე-ადმირალს ტრიბუცს, წითელდროშოვანი ბალტიის ფლოტის სამხედრო საბჭოს წევრს, დივიზიის კომისარს იაკოვენკოს გამოაქვთ კუბო ნაღმოსან „სპარტაკის“ გმირი კომისრის პავლოვის ნეშტითურთ და ქვემეხის ლაფეტზე ასვენებენ. დარბაზიდან გამოაქვთ დანარჩენ მეზღვაურთა კუბოები. სამგლოვიარო პროცესია, რომელშიაც მონაწილეობას იღებს 50 ათასზე მეტი კაცი, ნელი ნაბიჯით მიდის ქალაქის ქუჩებით მაღალი ბორცვისაკენ, სადაც გათხრილია ძმათა სასაფლაო. მის მახლობლად საპატიო ყარაული დგას.

სამგლოვიარო მიტინგის შემდეგ კუბოები ძმათა სასაფლაოში ჩაუშვეს. გაისმის ქვემეხისა და თოფის სალუტი.

ძმათა სასაფლაო ცოცხალი ყვავილების გვირგვინებით არის შემკული. მარმარილოს დაფაზე ესტონურ და რუსულ ენაზე გამოყვანილია სიტყვები:

„აქ განისვენებს ნაღმოსან „სპარტაკისა“ და „ავტროილის“ 36 მეზღვაური, რომლებიც მხეცურად დახვრიტეს ნაისაარის კუნძულზე 1919 წლის 3-5 თებერვალს. საუკუნო ხსოვნა და საუკონო დიდება გმირ ბალტიელებს, რომელნიც პირსისხლიან თეთრგვარდიელთა ხელით დაიღუპნენ“.

ᲡᲐᲝᲞᲔᲠᲝ ᲡᲢᲣᲓᲘᲐ ᲙᲘᲨᲘᲜᲝᲕᲨᲘ

კიშინიოვის კონსერვატორიასთან მოეწყო საოპერო სტუდია, ხოლო ფილარმონიასთან—საცეკვაო სტუდია. ეს სტუდიები მოლდავეთის მომავალი მუსიკალური თეატრის შემოქმედებითი ლაბორატორიები გახდება. (საკდესი).

ᲡᲢᲣᲓᲔᲜᲢᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲡᲢᲘᲞᲔᲜᲓᲘᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲨᲕᲜᲘᲡ ᲬᲔᲡᲘ

ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲗᲐ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲨᲘ

სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებულმა უმაღლესი სკოლის საქმეთა კომიტეტმა განმარტა, რომ ზამთრის საგამოცდო სესიის დამთავრების შემდეგ სტიპენდია დაენიშნებათ იმ სტუდენტებს, რომლებმაც გამოცდებზე მიიღეს ფრიადი შეფასება ორ მესამედ საგნებში მაინც, ხოლო დანარჩენებში — არანაკლებ „კარგისა“. სტიპენდიანტ სტუდენტებს, როლებმაც უფრო დაბალი შეფასება მიიღეს, სტიპენდიები მოეხსნებათ. სტიპენდიების დანიშვნა და მოხსნა უნდა ხდებოდეს საგამოცდო სესიის დამთავრების მომდევნო თვის 1 რიცხვიდან.

საშემოდგომო საგამოცდო სესიის შემდეგ სტიპენდიების დანიშვნის დროს, მიღებული იქნება მხედველობაში არამარტო ის შეფასება, რაც სტუდენტმა გამოცდების დროს მიიღო, არამედ ჩათვლის დროს მიღებული შეფასებაც იმ საგნებში, რომელთათვისაც დაწესებულია დიფერენცირებული შეფასება. მაგალითად ტექნიკურ უმაღლეს სასწავლებლებში მხედველობაში იქნება მიღებული სტუდენტთა აკადემიური წარმატება ხაზვაში, საკურსო პროექტებსა და ანალიზური ქიმიის ლაბორატორიულ მეცადინეობაში; სამედიცინო უმაღლეს სასწავლებლებში — ადამიანის ანატომიაში, საერთო ჰისტოლოგიაში, ბავშვთა ქირურგიაში და სხვა. (საკდესი).

ᲗᲐᲕᲓᲐᲪᲕᲘᲗᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲣᲙᲔᲗ ᲓᲐᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲝᲠᲘ ᲛᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲯᲘᲑᲠᲔᲑᲐ

ᲙᲘᲔᲕᲘ, 23 დეკემბერი (საკდესი). კიევში ჩამოვიდა საქართველოს თავდაცვა-ავიაქიმელთა ბრიგადა. სტუმრები ეცნობიან თავდაცვითი მუშაობის დაყენებას ქალაქის უდიდეს საწარმოებში. უკრაინის თავდაცვა-ავიაქიმის ცენტრალური საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომაზე ხელი მოაწერეს საქართველოსა და უკრაინის სოციალისტური შეჯიბრების ხელშეკრულებას თავდაცვითი მუშაობის საუკეთესოდ დაყენებისათვის. შეჯიბრების ძირითადი პირობებია — თავდაცვა-ავიაქიმელთა სამხედრო გაწვრთნის ხარისხის შემდგომი ამაღლება, თავდაცვა-ავიაქიმის პირველადი ორგანიზაციების შექმნა ყოველ საწარმოში, ყოველ დაწესებულებაში, სასწავლებელში, კოლმეურნეობაში, საბჭოთა მეურნეობაში და მტს-ში.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘ Ა. Მ. ᲒᲝᲠᲙᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ყოფილი ლიფლანდიის საგუბერნიო ჟანდარმთა სამმართველოს არქივების გადარჩევის დროს ესტონეთის სს რესპუბლიკის სახელმწიფო საარქივო სამმართველომ აღმოაჩინა დაცვის განყოფილებათა და საპოლიციო ორგანოთა მიწერ-მოწერა, რაც დაკავშირებულია 1905 წელს ალექსი მაქსიმეს-ძე გორკის რიგაში ყოფნასთან.

ნაპოვნ დოკუმენტებს შორის არის რიგის საქალაქო პოლიციის სამმართო განყოფილების 1905 წლის 15 თებერვლის საიდუმლო მოხსენება. მოხსენებაში ნათქვამია, რომ ამ დღეს „საღამოს 6 საათზე, ქალაქ რიგაში ჩამოვიდა ალექსი პეშკოვი (მაქსიმ გორკი)“. ორი დღის შემდეგ ლიფლანდიის გუბერნიის ჟანდარმთა სამმართველოს უფროსის სახელზე მიღებულ იქნა ცნობა პეტერბურგის ოხრანკიდან. მასალაში ნათქვამია: „ხსენებულ პეშკოვს ჰბრალდება ის, რომ იგი წელვრია 1904 წლის დამლევს ქალაქ ს. — პეტერბურგში დაარსებული კომიტეტისა, რომელიც მიზნად ისახავდა სახელმწიფოში არსებული საზოგადოებრივი წყობილების შეცვლას, აგრეთვე ჰბრალდება მოწოდების შედგენა, რომელიც მოუწოდებდა თვითმპყრობელობასთან ბრძოლისაკენ“. დოკუმენტში ნათქვამია აგრეთვე, რომ ა. მ. გორკი „განთავისუფლებულია 10 ათასი მანეთის ფულადი საფინდრით და მას აკრძალული აქვს ს. — პეტერბურგის საგენერალგუბერნატოროს ფარგლებში ცხოვრება“.

პოლიცია, ჟანდარმერია თვალყურს ადევნებდნენ დიდი მწერლის ყოველ ნაბიჯს და აცნობებდნენ ამის შესახებ ინსტანციებს. მაგალითად, რიგის პოლიციმეისტერი 22 თებერვალს იტყობინება: „აღნიშნული პეშკოვი ამ დღეებში გაემგზავრა ზღვაზე“, ხოლო ექვსი დღის შემდეგ „ქ. რიგის მახლობლად მდებარე საბანაო ადგილების“ პოლიციმეისტერი უფროსებს აცნობებს, მაქსიმ გორკის მისამართს და ამავე დროს აუწყებს, რომ მწერალის მიმართ დაწესებულია ფარული მეთვალყურეობა.

სხვა მასალებს შორის აღმოჩენილია მოსკოვის ოხრანკის, ტავრიდის გუბერნიის ჟანდარმთა საშმართველოს უფროსის მიმოწერა, რომლითაც იტყობინებიან ალექსი მაქსიმეს-ძე გორკის რიგიდან მოსკოვსა და იალტაში ჩასვლის შესახებ. (საკდესი).

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲐᲛᲝᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲐᲕᲘᲐᲪᲘᲐᲛ ᲕᲐᲦᲐᲛᲓᲔ ᲨᲔᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲐ ᲬᲚᲘᲣᲠᲘ ᲒᲔᲒᲛᲐ

სამოქალაქო საჰაერო ფლოტის საქართველოს სამმართველომ 24 დეკემბრისათვის ვადამდე შეასრულა მიმოზიდვის წლიური გეგმა ტონაკილომეტრაჟის მიხედვით. მიმოზიდვის მოცულობა შარშანდელთან შედარებით მნიშვნელოვნად გადიდდა.

ცალკეული სახეობის მიმოზიდვის წლიური გეგმა საქართველოს სამოქალაქო ავიაციამ კიდევ უფრო ადრე შეასრულა. მაგალითად, 1 დეკემბრისათვის მგზავრთა გადაყვან-გადმოყვანის გეგმა შესრულებული იყო 113 პროცენტით, ფოსტის გადატან-გადმოტანისა — 117 პროცენტით და ტვირთის მიმოზიდვისა—185 პროცენტით.

დიდად განვითარდა მთავარი მაგისტრალური ხაზი — თბილისი—მოსკოვ — თბილისის ხაზი. 5 მაისიდან, როდესაც საჰაერონავიგაციო სეზონი დაიწყო, ამ ხაზით გადაყვანილ - გადმოყვანილია დაახლოებით 4.250 მგზავრი, რაც წლიური გეგმის ვარაუდებს აღემატება. ინტერესს არ არის მოკლებული აღინიშნოს, რომ თბილისი-მოსკოვ—თბილისის საჰაერო ხაზმა წელს მომსახურება გაუწია 1939 წლის სეზონთან შედარებით, მგზავრთა 8-ჯერ მეტ რაოდენობას.

1941 წელს საჰაერონავიგაციო სეზონი ბევრად უფრო ადრე—იანვარ-თებერვალში გაიხსნება და წლის დამლევამდე გასტანს. მიმოზიდვის მოცულობა გადიდდება.

შევსებული იქნება პარკი სამოქალაქო საჰაერო ფლოტის საქართველოს სამმართველოს სანიტარული ავიაციისა, რომლის ამოცანა არის მძიმე ავადმყოფი შორეული რაიონებიდან გადაიყვანოს სამკურნალო დაწესებულებებში, სწრაფი დახმარება გაუწიოს ავადმყოფებს ჯანსახკომის ორგანოების გამოძახებით. სანიტარული ავიაციისათვის უკვე მიღებულია ახალი, ჩინებულად მოწყობილი სანიტარული თვითმფრინავები (საქდესი).

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲝ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲕᲮᲕᲓᲔᲗ ᲡᲐᲙ. კ. პ. (Ბ) XVIII ᲡᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲝ ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐᲡ — ᲛᲘᲡᲐᲡᲐᲚᲛᲔᲑᲐ

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲝ ᲐᲦᲤᲠᲗᲝᲕᲐᲜᲔᲑᲘ

მოსკოვის ორჯონიკიძის სახელობის დაზგათმშენებლობის ქარხნის ყველა საამქროსა და განყოფილებაში შესდგა მუშათა, ინჟინერთა, ტექნიკოსთა და მოსამსახურეთა საუბრები და კრებები, რომლებიც XVIII საკავშირო პარტკონფერენციის მოწვევას მიეძღვნა. ქარხნის კოლექტივმა გადასწყვიტა ეს შესანიშნავი მოვლენა ახალი საწარმოო გამარჯვებებით აღნიშნოს.

№ 1 ამწყობმა საამქრომ ვალდებულება იკისრა 10 თებერვლისათვის ააწყოს და ჩააბაროს „2C37“ ტიპის ახალი დაზგა. ახალ წარმოებათა საამქროს კოლექტივმა გადასწყვიტა ორი ახალი ოთხშპინდლიანი ავტომატი გამოუშვას კონფერენციის პატივისათვის.

მოსკოვის ქარხანა „სერპ ი მოლოტის“ მეტალურგები სოციალისტური შეჯიბრების ახალი აზვირთებით შეხვდნენ ცნობას საკ. კ. პ. (ბ) XVIII საკავშირო კონფერენციის მოწვევის შესახებ.

23 დეკემბერს, დილის 8 საათზე, ორდენოსანი ქარხნის კოლექტივმა ვადამდე შეასრულა საერთო პროდუქციის გამოშვების წლიური პროგრამა. წლის დამლევამდე ქარხანა გეგმის გადამეტებით გამოუშვებს 8 მილიონი მანეთის მზა პროდუქციას.

მარტენისა და ხარისხოვანი ლითონის საგლინავი საამქროების კოლექტივებმა წინადადებით მიმართეს ქარხნის ყველა მუშას, ინჟინერს, ტექნიკოსსა და მოსამსახურეს გაშალონ შეჯიბრება XVIII პარტიული კონფერენციის აღსანიშნავად. თავიანთ წერილში მარტენელები და მგლინავები სწერენ:

— თვითეულმა ბრიგადამ, ცვლამ და საამქრომ უნდა გამოიანგარიშოს თავისი რესურსები და გეგმის გადამეტებით მისცეს ჩვენს ქვეყანას ათობით და ასობით ტონა ლითონი. (საკდესი).

ᲮᲐᲑᲐᲠᲝᲕᲡᲙᲘ, 23 დეკემბერი (საკდესი). ნიჟნე-ამურის საწარმოებში და გემებზე ახალი ძალით გაჩაღდა სოციალისტური შეჯიბრება. ფლოტის მეზღვაურები და მუშები საწარმოო საჩუქრებს ამზადებენ საკ. კ. პ. (ბ) XVIII საკავშირო კონფერენციის აღსანიშნავად. ხაბაროვსკის გემთსარემონტო ქარხნის კოლექტივმა ვალდებულება იკისრა კონფერენციის გახსნის დღისათვის — ვადამდე 15 დღით ადრე — შეაკეთოს ნავთჩასასხმი კარჩაპი „არმენია“ და ვადამდე დაამთავროს გემ „ორჯონიკიძის“, „ბელიაკოვის“ და „პაპანინის“ მანქანებისა და კორპუსის რემონტი.

ᲓᲔᲞᲝᲠᲢᲗᲐ ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ

თბილისის საორთქლმავლო დეპოს მუშა-მოსამსახურეებსა და ინჟინერ-ტექნიკოსებში უდიდესი აღფრთოვანება გამოიწვია ცნობამ 1941 წლის თებერვალში საკ. კ. პ. (ბ) XVIII საკავშირო კონფერენციის მოწვევის შესახებ.

23 დეკემბერს მუშაობის დამთავრების შემდეგ ყველა საამქროში ჩატარდა მუშათა მრავალრიცხოვანი კრებები, ზიძღვნილი ამ საკითხისადმი. როგორც საამქროებმა, ისე ცალკე სტახანოველმა მუშებმა იკისრეს კონკრეტული საწარმოო ვალდებულებანი, რათა XVIII პარტიული კონფერენციის გახსნის დღეს შეხვდნენ ახალი საწარმოო გამარჯვებებით.

მაგალითად, დამამზადებელი საამქროს სტახანოველმა მჭედელმა ამხ. ს. ბერიაშვილმა აიღო ვალდებულება გეგმის ზეგით 1941 წლის 15 თებერვლისათვის დაამზადოს 30 ცალი რესორი, სტახანოველმა ნ. ასლამაზაშვილმა — 500 ცალი ჭანჭიკი, ზეინკალმა ეუკოვმა—4 „ინექტორი“. ზ. უსანდოთაშვილმა ვალდებულებად აიღო ერთი კომპლექტი ორთქლის გადამხურებელი მილების დამზადება, ზეინკალმა კობერიძემ—2 ცალი რეგულატორის მკვეთის გაკეთება.

საქვაბე საამქროს ბრიგადამ მიხანაშვილის ხელმძღვანელობით იკისრა გეგმის გადამეტებით 2 ორთქლმავლის გამოშვება და შრომის ნაყოფიერების გაზრდა 250 პროცენტამდე, კრივენოსელმა მექანიკანე ჩიგოგიძემ პირობა დასდო, რომ თავის ორთქლმავალს ატარებს ისე, რომ არ დასჭირდეს შეკეთება. ასეთივე ვალდებულებები აიღეს მემანქანეებმა: ლეკვეიშვილმა, ტუსიშვილმა, ნარიმანიძემ, გვენეტაძემ და სხვ.

გამჩარხავმა საამქრომ იკისრა 15 თებერვლისათვის გეგმის გადამეტებით 3 ორთქლმავლის გამოშვება შეკეთებიდან. გამრეცხი საამქროს საკომპლექსო ბრიგადამ ამხ. ხიხანიშვილის ხელმძღვანელობით ვალდებულებად აიღო 7 ორთქლმავლის გამოშვება.

ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებისათვის უკვე გაიშალა სოციალისტური შეჯიბრება. დეპოელები პირობას იძლევიან, რომ XVIII პარტიული კონფერენციის გახსნის დღეს შეხვდებიან შრომის ნაყოფიერების უმაგალითო ზრდით.

ᲒᲐᲕᲐᲣᲛᲯᲝᲑᲔᲡᲔᲑᲗ ᲕᲐᲒᲝᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲙᲔᲗᲔᲑᲘᲡ ᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲡ, ᲐᲕᲐᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲗ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲜᲐᲧᲝᲤᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲡ

ცნობამ საკ. კ. პ. (ბ) XVIII საკავშირო პარტიული კონფერენციის მოწვევის შესახებ უდიდესი გამოხმაურება ჰპოვა თბილისის ტრამვაის მუშა - მოსამსახურეთა ძორიუ, ტრამვაის სახელოსნოების სტახანოველმა მუშებმა გეგმის ზეგით მთელი რიგი საწარმოო ვალდებულებანი აიღეს.

მაგალითად, საღუზო საამქროს სტახანოველმა მ. კაზაროვმა, რომელმაც ვაგონის მოტორი ნაცვლად 16 დღისა 10 დღეში დაახვია, იკისრა ვალდებულება ყოველთვიური გეგმა 400 პროცენტით შეასრულოს. ამწყობი საამქროს ბრიგადამ მ. მალიაროვის ხელმძღვანელობით აიღო ვალდებულება დიდი, მცირე და საშუალო პერიოდული შეკეთებიდან ვაგონების გამოშვების გეგმა ნაცვლად 200 პროცენტისა შეასრულოს 250 პროცენტით, გადაჭრით გაუმჯობესოს ვაგონების შეკეთების ხარისხი. მექანიკური საამქროს ზეინკალმა ან. აზატოვმა იკისრა 1 იანვრამდე ნაცვლად 45 ცალი ჯაგარმჭერისა დაამზადოს 80 ცალი ჯაგარმჭერი. ამავე საამქროს სტახანოველმა გ. ივანოვმა, რომელიც თვიურ დავალებას 250 პროცენტით ასრულებს, აიღო ვალდებულება 1 იანვრიდან ყოველთვიური გეგმა 350 პროცენტით შეასრულოს.

მექანიკური საამქროს ახალგაზრდა ხარატმა მ. კარამაევმა იკისრა ყოველთვიური საწარმოო დავალების 30 პროცენტის გადამეტებით შესრულება და განსაკუთრებული მზრუნველობის გამოჩენა მასზე მიმაგრებული მოწაფის მელიქიანისადმი, რათა საუკეთესოდ შეასწავლოს სახარატო საქმე.

სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩაებნენ და იკისრეს აგრეთვე საწარმოო ვალდებულებანი სტახანოველებმა ა. ვენერეევჩმა, რ. იგიტოვმა, ქობულაშვილმა და სხვ.

— უფრო ავამაღლებთ შრომის ნაყოფიერებას, გადაჭრით გავაუმჯობესებთ ვაგონების შეკეთების ხარისხს, ახალი გამარჯვებებით შეეხვდებით XVIII პარტიული კონფერენციის გახსნის დღეს — ასეთია ტრამვაელ ხელოსანთა ერთსულოვანი გამოძახილი.

ᲑᲐᲗᲣᲛᲔᲚ ᲛᲔᲖᲦᲕᲐᲣᲠᲗᲐ ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ („კომუნისტის“ კორესპონდენტისაგან). ცნობამ 1941 წლის 15 თებერვლისათვის საკ. კ. პ. (ბ) XVIII კონფერენციის მოწვევის შესახებ უდიდესი აღფრთოვანება გამოიწვია ბათუმის მშრომელებში. 21 დეკემბერს მუშაობის დამთავრების შემდეგ ბათუმის ფაბრიკა-ქარხნებში, რკინიგზისა და წყლის ტრანსპორტზე ჩატარდა ხალხმრავალი მიტინგები.

ნავსადგურის მუშა-მოსამსახურეთა მიტინგს სამასამდე კაცი დასწრო. მიტინგზე სიტყვებით გამოვიდნენ ნავსადგურის მოწინავე მუშაკები სოხანოვი, კაკაბაძე, გასპარიანი და ბელიჩენკო. ორატორები აღნიშნავდნენ იმ უდიდეს პატივცემულობას, რომელსაც ჩვენი პარტიის სტალინური ცენტრალური კომიტეტი იჩენს ტრანსპორტისადმი და გამოსთქვამდნენ უდიდეს სიხარულს ნავსადგურის პარტიული ორგანიზაციისათვის პარტკონფერენციაზე გადამწყვეტი ხმის უფლებით დელეგატის გაგზავნის მინიჭების გამო.

ერთხმად მიღებულ რეზოლუციაში ბათუმელი მეზღვაურები კისრულობენ ვალდებულებას — სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებათა განუხრელად განხორციელებით აღმოფხვრან ჩამორჩენა მეოთხე კვარტალის გეგმების შესრულებაში და იანვრის გეგმის გადაჭარბებით შესრულებით შეხვდნენ XVIII პარტიული კონფერენციის გახსნას.

ᲗᲐᲗᲑᲘᲠᲘ ᲛᲔᲗᲐᲛᲑᲐᲥᲝᲒᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲔᲑᲖᲔ

ამ დღეებში საქმიწსახკომში შესდგა თათბირი, რომელშიაც მონაწილეობას იღებდნენ აღმოსავლეთ საქართველოს მეთამბაქოე აგრონომები, სტახანოველები, ლაგოდეხის თამბაქოს სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტისა და „საქთამბაქონედლეულის“ წარმომადგენლები.

თათბირმა განიხილა 1940 წელს თამბაქოს დარგში ჩატარებული მუშაობა და მომავალი წლის ამოცანები, აღმოსავლეთ საქართველოს რაიონებში თამბაქოს ჯიშთა დარაიონების საკითხები და 1940 წლის მოსავლიდან თამბაქოს დამზადების მიმდინარეობა.

პირველ საკითხზე მოხსენება გაიკეთა საქმიწსახკომის მეოთხე ტექნიკურიული საწარმოო სამმართველოს უფროსმა ამხ. ს. კანდელაკმა, რომელმაც დამწყრეთ გააცნო მიმდინარე წელს თამბაქოს დარგში მიღწეული წარმატებანი. აღნიშნა ნაკლოვანებანი, რომლებსაც ზოგან ადგილი ჰქონდა თამბაქოს მოვლა-დამუშავებისა და აღების საქმეში.

თათბირზე გამოსული სპეციალისტები, სტახანოველები აღნიშნავდნენ, რ

„დიპლომატიის ისტორია“

უახლოეს დღეებში გამოვა „დიპლომატიის ისტორიის“ პირველი ტომი, რომლის მეცნიერული გამოკვლევის რედაქცია ეკუთვნის ამხ. ვ. პ. პოტიომკინს, პროფესორების ს. ვ. ვახრუშინის, ა. ვ. ეფიმოვის, ე. ა. კოსმინსკის, ვ. ს. სერგეევის, ს. დ. სკაზკინის, აკადემიკოს ე. ვ. ტარლეს, ა. ლ. ნაროჩნიცკის და პროფესორ ვ. მ. ხვოსტოვის მონაწილეობით. წიგნი შედის სერიაში „საგარეო პოლიტიკის ბიბლიოთეკა“, რომელსაც სოციალურ-ეკონომიური ლიტერატურის სახელმწიფო გამომცემლობა უშვებს. გამომცემლობა აგრეთვე დასაბეჭდად ამზადებს „დიპლომატიის ისტორიის“ მეორე ტომს იმავე რედაქციით; ეს წიგნიც უახლოეს ხანში უნდა გამოვიდეს. ამ ტომის შედგენაში მონაწილეობა მიიღეს ნ. პ. კოლჩანოვსკიმ, პროფესორებმა ი. ო. მინცმა, ა. მ. პანკრატოვამ და ვ. მ. ხვოსტოვმა.

„დიპლომატიის ისტორია“ მარქსისტული მუშაობის პირველი ცდაა ამ დარგში და ამ მასშტაბით.

ტომის პირველი ნაწილი მიძღვნილია ძველი საუკუნეების დიპლომატიისადმი. ეს ნაწილი შეიცავს ძველი აღმოსავლეთის დიპლომატიის — ეგვიპტის, ხეთების სამეფოს, ასირიის, ბაბილონის, ურარტუს, სპარსეთის, ძველი ინდოეთის დოკუმენტების გამოკვლევას. ამასვე მიეკუთვნება ცნობები ძველი საბერძნეთის, კლასიკური ელადის, მაკედონია—ელინისტური ეპოქის სახელმწიფოების საერთაშორისო ურთიერთობის შესახებ. ტომის ამ ნაწილში ძალიან დიდი ადგილი უჭირავს მასალებს, რომლებიც შეეხება რომის დიპლომატიას რესპუბლიკის პერიოდში (III-II საუკუნეები ჩვენს წელთაღრიცხვამდე), იმპერიის ეპოქაში დიპლომატიური აპარატის, რომის სახელმწიფოს შინაური დიპლომატიის ორგანიზაციას.

პირველი ტომის მეორე ნაწილი ეხება ადრინდელ შუასაუკუნეთა ბარბაროსული სახელმწიფოების, ბიზანტიის იმპერიისა და რომის პაპობის დიპლომატიას. ფეოდალური დაქუცმაცებულობისა და ფეოდალური მონარქიების, შემდგომი წარმოშობის პერიოდის საერთაშორისო ურთიერთობას.

პირველი ტომის მესამე ნაწილი შეიცავს XVI, XVII და XVIII საუკუნეთა დიპლომატიის ისტორიას. აქ უმნიშვნელოვანესი ადგილი დათმობილი აქვს ისეთ სახელმწიფოთა დიპლომატიას, როგორიც არიან ესპანეთი, საფრანგეთი და ინგლისი, აგრეთვე მოსკოვის სახელმწიფოს XVI-XVII საუკუნეთა დიპლომატიას. ინგლისის 1648-1660 წლების ბურჟუაზიული რევოლუციის შემდეგდროინდელი დიპლომატიისა და საფრანგეთის აბსოლუტური მონარქიის XVIII საუკუნის დიპლომატიური საქმიანობის დახასიათების შემდეგ, წიგნის ეს ნაწილი დაწვრილებით ახასიათებს რუსეთის იმპერიის XVIII საუკუნის საგარეო პოლიტიკასა და დიპლომატიას.

პირველი ტომის მეოთხე ნაწილი მიძღვნილია მოწინავე ქვეყნებში კაპიტალიზმის გამარჯვებისა და დამკვიდრების პერიოდის (1789-1871 წ. წ.) დიპლომატიისადმი. ამ განყოფილებაში დაწვრილებით არის დახასიათებული ახალგაზრდა ამერიკის რესპუბლიკის დიპლომატია დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის პერიოდში და სამოქალაქო ომის პერიოდში. ამის შემდეგ გაშუქებულია ევროპის დიპლომატია საფრანგეთის ბურჟუაზიული რევოლუციის, ტერმიდორული რეაქციისა და დირექტორიის წლებში, მოცემულია ანალიზი ევროპის დიპლომატიური ურთიერთობისა ნაპოლეონის დროს, დახასიათებულია „საღმრთო კავშირის“ საქმიანობა, ევროპული დიპლომატია საფრანგეთის იულისის რევოლუციიდან 1848 წლის გადატრიალებამდე განვლილ პერიოდში და ყირიმის ომის წლებში. პირველი ტომი იმით თავდება, რომ გადმოცემულია ნაპოლეონ III-ისა და ბისმარკის დიპლომატიური საქმიანობა, რომელიც მთავრდება საფრანგეთ-პრუსიის ომით და ფრანკფურტის ზავით (1870-1871 წ. წ.).

„დიპლომატიის ისტორიის“ მეორე ტომი მოიცავს ძველი „თავისუფალი“ კაპიტალიზმის იმპერიალიზმში გადაზრდის პერიოდს (1871-1917 წ. წ.) და პირველი მსოფლიო ომის და რუსეთის სოციალისტური რევოლუციის შემდეგდროინდელ ეპოქას (1917-1940 წ. წ.). მეორე ტომის ბოლო ნაწილში გაშუქებულია თანამედროვე დიპლომატიის ორგანიზაცია და მეთოდები.

„დიპლომატიის ისტორია“ განკუთვნილია მკითხველთა ფართო წრეებისათვის. ამიტომ მასში ზუტად მეცნიერული შინაარსი შეხამებულია გადმოცემის ცოცხალ და პოპულარულ ფორმასთან. წიგნის მომხმარებლებად ნაგულისხმევი არიან საბჭოთა ინტელიგენცია. პარტიული აქტივი, სამხედრო და დიპლომატიური მუშაკები, ჟროპაგანდისტები, ლექტორები, ისტორიის მასწავლებლები, უმაღლეს სასწავლებელთა სტუდენტები.

„დიპლომატიის ისტორია“ ამოცანად ისახავს დაეხმაროს მშრომელებს შეგნებულად გაერკვნენ საგარეო პოლიტიკის საკითხებში და აწორად გაიგონ დიპლომატიის საქმიანობა. (საკდესი).

ინგლის-გერმანიის ომი

გერმანიის ავიაციის თავდასხმა მანჩესტერზე

ლონდონი, 23 დეკემბერი (საკდესი). რეიტერის სააგენტო გადმოგვცემს, რომ 22 დეკემბერს ღამით მანჩესტერი უდიდესი გაფფთრებით და ძალიან ხანგრძლივად იქნა ბომბარდირებული. ქალაქი ჯერ კიდევ დღეს დილითაც კვამლში იყო გახვეული. მრავალ ადგილას გაჩენილი ხანძარი ქალაქიდან რამდენიმე მილის მანძილზე მოსჩანდა. მნიშვნელოვნად დაზიანდა შენობები და სავაჭრო საწარმოები. ბევრია მოკლული და დაჭრილი.

ინგლისის ავიაციის მოქმედება

ლონდონი, 23 დეკემბერი (საკდესი). ოფიციალურად აუწყებიან, რომ 22 დეკემბერს ღამით ინგლისის თვითმფრინავებმა ყუმბარები დაუშინეს ლიუდვიგსჰაფენს, მანჰეიმს და სხვა ობიექტებს რეინის ოლქში, აგრეთვე დიუნკერკის, ფლისინგენისა და კალეს ნავსადგურებს, რომლებიც გერმანიის მიერ ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მდებარეობენ. ინგლისის ერთი თვითმფრინავი არ დაბრუნებულა.

ცვლილება ინგლისის მთავრობის შემადგენლობაში

ლონდონი, 23 დეკემბერი (საკდესი). ინფორმაციის სამინისტრო გადმოგვცემს, რომ ინგლისის მთავრობამ ლორდი ჰალიფაქსი დანიშნა ინგლისის ელჩად ვაშინგტონში.

სამხედრო მინისტრი იდენი დანიშნეს საგარეო საქმეთა მინისტრად. სამხედრო მინისტრის პოსტზე დანიშნულია კაპიტანი დავიდ მარგესონი, რომელიც ბოლო დრომდე ფინანსთა სამინისტროს საპარლამენტო მდივანი იყო.

დომინიონთა საქმეების მინისტრს ლორდ კრენბორნს პეროგა მიანიჭეს, რათა უზრუნველყოფილ იქნას მთავრობის წარმომადგენლობა ლორდთა პალატაში, სადაც იგი მთავრობის სახელით გამოვა ხოლმე საგარეო პოლიტიკის საკითხებში. 1935-1938 წლებში, როცა იდენი საგარეო საქმეთა მინისტრი იყო, კრენბორნს საგარეო საქმეთა მინისტრის საპარლამენტო მოადგილეს თანამდებობა ეკავა.

საომარი მოქმედება აღბანეთში

ბელგრადი, 23 დეკემბერი (საკდესი). გაზეთი „პოლიტიკა“ იუწყება, რომ საბერძნეთის ჯარი შეტევას განაგრძობს. განსაკუთრებით ალბანეთის ცენტრალურ ნაწილში და ადრიატიკოზე, სადაც მან მთების მწვერვალებზე მდებარე გამაგრებული პოზიციები დაიკავა.

ტეპელენის რაიონში ინგლისის ყუმბარმშენებსა და იტალიის ავიაგმანადგურებლებს შორის გამართული ბრძოლის დროს ორივე მხარემ თითო თვითმფრინავი დაკარგა. ინგლისის თვითმფრინავებმა ყუმბარები დაუშინეს დოდეკანეზის ზოგიერთ კუნძულს, მხოლოდ იტალიის ავიაციამ—ლარისას და ლეროკასს, სადაც ბომბარდირებას შედეგად მოჰყვა მრავალი მსხვერპლი და დიდი მატერიალური ზარალი.

ბერძნებმა ხიმარა დაიკავეს

ნიუ-იორკი, 23 დეკემბერი (საკდესი). ასოშიეიტედ პრესის სააგენტოს გადმოცემით, ბერძნებმა ხიმარის დაკავების დროს ტყვედ წაიყვანეს 30 იტალიელ ოფიცერი და 800 ჯარისკაცი, ხელთ იგდეს დიდძალი იარაღი. საბერძნეთის მოტორიზებული კოლონა იტალიელებს მისდევს, რომლებიც ვალონისაკენ იხევენ.

მოკლე ცნობები

⊙ 21 დეკემბერს კლერმონ-ფერანში მოვიდა პირველი მატარებელი, რომელმაც სამშობლოში ჩამოიყვანა ფრანგი ჯარისკაცები. ისინი ინტერნირებული იყვნენ შვეიცარიაში. ჩამოსულთა შორის არის 400 დაჭრილი და ავადმყოფი.

⊙ უმუშევართა საერთო რაოდენობა დანიაში 1 დეკემბრისათვის 130 ათასი კაცს უდრიდა. ნოემბრის განმავლობაში უმუშევართა რაოდენობა 22 ათასი კაცით გაიზარდა.

⊙ ბენგალიის პროვინციის (ინდოეთი) ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრმა პროვინციულ საკანონმდებლო კრებაში განაცხადა, რომ ხოლერის ეპიდემიის სეზონზე ინფიცირებულ ადგილებისა, მალარიით მასობრივი დაავადებისა და მოსახლეობის მძიმე ეკონომიური მდგომარეობის გამო პროვინციაში მოსახლეობის ზრდა მკვეთრად შემცირდა.

⊙ ჯ. კასაბლანკის (საფრანგეთის მაროკო) სამხედრო ტრიბუნალმა 3 წლის პატიმრობა მიუსაჯა ისტორიის მასწავლებელს ეან პონსს, რომელსაც დაწერილი აქვს რამდენიმე წიგნი საფრანგეთის რევოლუციაზე, აგრეთვე წიგნი სსრ კავშირში მოგზაურობის შესახებ. მას ბრალდებოდა კომუნისტური პროპაგანდის გაწევა.

23 დეკემბერი (საკდესი).

ამხანაგ სტალინის პირველი შეხვედრა ლენინთან ტამერფორსში (1905 წ.).
მხატ. ა. გეფშვაძის ნახატი.

ბოლშევიკების პირველი კონფერენცია ტამერფორსში

(35 წლისთავის გამო)

ოცდახუთმეტი წლის წინათ, 1905 წლის 25 (12) დეკემბერს, ტამერფორსში გაიხსნა რსდმპ პარტიული კონფერენცია. ეს იყო ბოლშევიკების პირველი კონფერენცია, რომელიც მიმდინარეობდა იმ მომენტში, როდესაც 1905 წლის რევოლუციამ თავისი განვითარების უმაღლეს წერტილს მიაღწია, როდესაც იგი უდიდესი სიძლიერით ვითარდებოდა, როდესაც რევოლუცია უშუალოდ მიადგა შეიარაღებულ აჯანყებას.

პარტიის მოქმედების პირობები არსებითად შეიცვალა. საჭირო იყო, როგორც ლენინი ამბობდა, ახლებურად ორგანიზება; „გაბედულად და გადაჭრით უნდა განვსაზღვროთ „ახალი კურსი“—სწერდა ლენინი (ტ. VIII, გვ. 373). „ახალი კურსის“ განსაზღვრავდა ბოლშევიკები, ლენინი წინადადებას იძლეოდნენ მოწვეულიყო პარტიის IV ყრილობა.

რადგან ბოლშევიკების ცენტრალურმა კომიტეტმა 1905 წლის 23 (10) ნოემბერს გამოსცა მ-მართვა „ყველა პარტიულ ორგანიზაციისა და ყველა მუშა სოც.-დემოკრატისადმი“. ამ მიმართვაში პარტიის ცენტრალური კომიტეტი სწერდა: „ჩვენ ვიწვევთ პარტიის IV მორიგ ყრილობას მომწიფებული პოლიტიკური საკითხების გადასაჭრელად —და პირველ რიგში კი პარტიული გაერთიანების საკითხის გადასაჭრელად“.

როგორც ცნობილია, 1905 წელში საყოველთაო - სახალხო შეიარაღებული აჯანყების მომენტის მოახლოვებამ, გამწვავებულმა პარტიულმა ბრძოლამ ბოლშევიკებსა და მენშევიკებს შორის, რიგითს პარტიულ მუშებში წარმოშვა მისწრაფება ბოლშევიკებისა და მენშევიკების გაერთიანებისაკენ. თავის ამ მისწრაფებას გაერთიანებისაკენ მუშები აშკარად გამოსთქვამდნენ წიგნში—„მუშები პარტიული უთანხმოების შესახებ“, რომელიც ბოლშევიკებმა გამოსცეს 1905 წლის ივნისში. გარდა ამისა, „იმ მუშებთან ერთიანი ფრონტის შესაქმნელად, რომლებიც მენშევიკებს მიჰყვებოდნენ, მენშევიკებისაგან მათ მოსაწყვეტად და თავის მხარეზე გადასაყვანად ლენინმა, ბოლშევიკებმა გადასწყიტეს დათანხმებულიყვნენ მენშევიკებთან ფორმალურ გაერთიანებაზე“ (ლ. პ. ბერია—„ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკური ორგანიზაციების ისტორიის საკითხისათვის“, გვ. 97).

ბოლშევიკებმა ძალიან დაუჭირეს ძუძუსა ამ მოთხოვნილებას. ლენინი, ებრძოდა ორ ფრონტზე, ბოლშევიკებსა და ძალშევიკებს გაერთიანებას ითხოვდა ოპორტუნისტებისა, ეწინააღმდეგებოდა ოპორტუნისტებს, ეწინააღმდეგებოდა ბოლშევიკებს, ეწინააღმდეგებოდა ბოლშევიკებს, ეწინააღმდეგებოდა ბოლშევიკ

1905 წ. დეკემბრის დღეები საქართველოში

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იარაღის გადმოტვირთვა ს. ბომბორში (აფხაზეთი) 1905 წელს ს. ორჯონიკიძის ხელმძღვანელობით.
მხატ. უჩა ჯაფარიძის ნახატი.

1905 წლის ოქტომბერ-დეკემბერს დიდი ლენინი უწოდებდა „რუსეთის რევოლუციის აღმავალი ხაზის უმაღლეს წერტილს". ამ თვეებში რევოლუციური მოძრაობა რუსეთის იმპერიაში განსაკუთრებული სიძლიერით გაანვითარდა.

17 ოქტომბრის მანიფესტს შედეგად მოჰყვა რევოლუციური მღელვარების კიდევ უფრო ზრდა. შესწყვიტა რა ომი იაპონიასთან და დაამყარა კავშირი ლიბერალურ ბურჟუაზიასთან, მეფის მთავრობამ იერიში მიიტანა რევოლუციური მასის წინააღმდეგ. რევოლუციონერების დევნა, რევოლუციური გაზეთების დახურვა, იარაღის ტარების აკრძალვა და სამხედრო წესების გამოცხადება რუსეთის მთელ რიგ გუბერნიებში — ეს თვითმპყრობელობის პირდაპირ შეტევას წარმოადგენდა, რასაც რუსეთის რევოლუციურმა მასამ შეტევითვე უპასუხა.

რევოლუციური მასის პირველი ძლიერი შეტევის მაგალითი მოსკოვის პროლეტარიატის გმირული გამოსვლა იყო. „მოსკოვის შეიარაღებული აჯანყება გახდა ბიძგი იმისათვის, რომ კავკასიის რევოლუციურ მასებს დაეწყოთ პირდაპირი თავდასხმა თვითმპყრობელობაზე" (ლ. ბერია, „ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკური ორგანიზაციების ისტორიის საკითხისათვის", გვ. 86).

რსდმპ კავკასიის კავშირის კომიტეტი, რომელსაც ხელმძღვანელობდა დიდი სტალინი, მოუწოდებდა ამიერ-კავკასიის რევოლუციურ მასებს, რათა შეერთებოდნენ სრულიად-რუსეთის საყოველთაო გაფიცვას და მოეწყოთ შეიარაღებული ბრძოლა თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ. ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკების შეიარაღებული აჯანყების მოწყობისთვის მომზადების საქმეში დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა კავკასიის კავშირის კომიტეტის IV კონფერენციას, რომელიც ამხანაგი სტალინის ხელმძღვანელობით ჩატარდა 1905 წლის ნოემბრის ბოლოს. კონფერენციაზე მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, რათა გაძლიერებინათ მუშაობა შეიარაღებული აჯანყების მოსაწყობად. ამავე კონფერენციაზე გამოიყო „კავკასიის ბიურო", რომელსაც ხელმძღვანელობა უნდა გაეწია საყოველთაო გაფიცვისა და შეიარაღებული აჯანყებისათვის.

სტალინური გაზეთები „პროლეტარიატის ბრძოლა", „კავკაზსკი რაბოჩი ლისტოკი", პროკლამაციები და ფურცლები ამ.კარად მოუწოდებდნენ მასებს შეიარაღებული აჯანყებისაკენ.

მშრომელი ხალხის მოღალატენი — მენშევიკები, დაშნაკები და სხვა ბურჟუაზიული პარტიები ჩვეულებისამებრ მიმართავდნენ გამყიდველ პოლიტიკას, ეწინააღმდეგებოდნენ შეიარაღებული აჯანყების მოწყობას და მოითხოვდნენ იარაღის გადაცემას მთავრობისათვის.

ბოლშევიკები ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობით დაუნდობელ ბრძოლას აწარმოებდნენ ხალხის მოღალატეების წინააღმდეგ. ამხანაგი სტალინი ამხელდა მენშევიკების, დაშნაკთა, მუსავატელების მოღალატეობას, მოუწოდებდა ხალხს აჯანყებისაკენ. „პირველი რევოლუციის წლებში — სწერს ამხ. ლ. ბერია — ამიერ-კავკასიის მუშათა და გლეხთა რევოლუციური მოძრაობის ყოველი ნაბიჯი ბოლშევიკების მიერ დაპყრობილია მენშევიკებთან შეურიგებელ ბრძოლაში". (ლ. ბერია—„ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკური ორგანიზაციების ისტორიის საკითხისათვის", გვ. 64).

რსდმპ თბილისის ბოლშევიკური კომიტეტის სამბჭოს 1905 წლის დეკემბრის გადაწყვეტილებაში აღნიშნულია: „თბილისის პროლეტარიატი უნდა მიემხროს სრულიად-რუსეთის პოლიტიკურ გაფიცვას... მოსახლეობა უნდა შეიარაღდეს, უნდა შემზადდეს მებრძოლ რაზმებად" („კავკაზსკი რაბოჩი ლისტოკი", 1905 წ. № 15). ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობით საქართველოს მთელ რიგ კუთხეებში შექმნილი „წითელი რაზმები" და „მებრძოლი დრუჟინები" ემზადებოდნენ აჯანყებისათვის.

კვლავინდებურად იარაღი მალულად შემოჰქონდათ საზღვარგარეთიდან, ამასთანავე სწარმოებდა მთავრობის სადარაჯოებზე თავდასხმა და მათი განიარაღება.

დეკემბერში, ისე როგორც 1905 წლის რევოლუციის მთელ მანძილზე, ამიერ-კავკასიის რევოლუციურმა მასამ გმირული ბრძოლის საუკეთესო ნიმუშები მოგვცა; ლენინი ყოველთვის ხაზგასმით აღნიშნავდა კავკასიის პროლეტარიატის განსაკუთრებულ გმირობას. „პოლონეთში, კავკასიაში — სწერს ლენინი — მოძრაობა განსხვავდება უდიდესი შეუპოვრობით, მოსახლეობის მხრით იარაღისა და ბომბების შედარებით უფრო ხშირი გამოყენებით" (ლენინი, ტ. VIII, გვ. 280).

I

მოსკოვის პროლეტარიატის გაფიცვისა და აჯანყების საპასუხოდ 1905 წ. 11[1]) დეკემბერს ქ. თბილისში, ნაძალადევში, რსდმპ თბილისის ორგანიზაციის ინიციატივით ეწყობა მრავალრიცხოვანი მიტინგი, რომელზეც მიიღეს გადაწყვეტილება სოლიდარობა გამოეცხადებინათ მოსკოვის გაფიცულებისთვის — მოეწყოთ საყოველთაო გაფიცვა და შეიარაღებული აჯანყება. მიტინგის დამთავრების შემდეგ მთელი ხალხი გაემართა თბილისის სადგურისაკენ ენერგიული ბოლშევიკის, მუშა აგიტატორის პ. მონტინის ცხედრის გამოსვენების შესახვედრად, რომელიც ქ. ბაქოში ვერაგულად მოჰკლეს თვითმპყრობელობის აგენტებმა. პ. მონტინის გასვენება და შემდეგ მისი დასაფლავება გადაიქცა გრანდიოზულ მიტინგად და დემონსტრაციად.

12 დეკემბრიდან ამიერ-კავკასიის რკინიგზაზე, თბილისში და თბილისის მაზრაში საყოველთაო გაფიცვა იწყება. საგაფიცვო ბიურო აწესრიგებდა ქალაქის ეკონომიურ ცხოვრებას, მზადდებოდა შეიარაღებული აჯანყება.

დეკემბრის აჯანყების მოწყობის საქმეში დიდი მუშაობა ჩაატარა გაზ. „კავკაზსკი რაბოჩი ლისტოკმა", რომელიც ამხანაგ სტალინის უშუალო ხელმძღვანელობით გამოდიოდა ქ. თბილისში. გაზეთში თანამშრომლობდნენ ამხ. ს. შაუმიანი, ისიდორე კორა და სხვ. 11 დეკემბერს ეს გაზეთი მთავრობის მიერ დახურულ იქნა. 13 დეკემბერს „კავკაზსკი რაბოჩი ლისტოკი" ისევე გამოდის „ელიზავეტპოლსკი ვესტნიკი"-ს სახელწოდებით, ორი ნომრის გამოსვლის შემდეგ იგი კვლავ დახურეს.

II

ამხანაგი სტალინი, ბრუნდება რა ტამერფორსის კონფერენციიდან, სათავეში უდგება ამიერ-კავკასიისა და საქართველოს მუშათა და გლეხთა შეიარაღებულ ბრძოლას.

რევოლუციური მღელვარება თბილისის გუბერნიაში დღითიდღე ძლიერდებოდა. 14 დეკემბერს გაზ. „კავკაზში" მოთავსებულ იქნა მეფის ნაცვლის ბრძანება. ვინაიდან უკანასკნელ დღეებში უკიდურესმა რევოლუციურმა ორგანიზაციებმა აქტიური მოქმედება იწყეს, რაც გამოიხატა ძალდატანებით რკინიგზის ხელში ჩაგდებაში, გაფიცვების მოწყობასა და თბილისის სავაჭრო-სამრეწველო, დაწესებულებების დახურვასა და ფოსტა - ტელეგრაფის მუშაობის აღდგენისათვის ხელის შეშლაში და სხვა. ამისათვის მეფის ნაცვალი საჭიროდ სცნობდა სამხედრო წესების შემოღებას. 15 დეკემბრიდან ამიერ-კავკასიის რკინიგზაზე, თბილისისა და თბილისის მაზრაში გამოცხადდა სამხედრო წესები.

სამხედრო წესების შემოღებას რსდმპ კავკასიის კავშირის კომიტეტმა უპასუხა მრავალრიცხოვანი მიტინგით, რომელიც 16 დეკემბერს მოეწყო ნაძალადევში. მიტინგზე მიღებული რეზოლუცია ხალხს აჯანყებისაკენ მოუწოდებდა.

ქ. თბილისის სამეურნეო ცხოვრების ხელმძღვანელობა საგაფიცვო ბიუროს ხელში იყო. ამავე ბიუროს სამხედრო შტაბი, რომელიც შექმნილი იყო ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობით, თავდადებით იცავდა მუშათა რაიონს ნაძალადევს. იბრძოდა რა ნაძალადევის სამაგრის მნიშვნელობა, მთავრობამ პირველი იერიში სწორედ მის წინააღმდეგ მიიტანა. სამხედრო შტაბის წევრები განაწილებული იყვნენ ნაძალადევის გორაკზე. 18 დეკემბერს გათენების ხანს ნაძალადევის გორაკს გარს ერტყმის მთავრობის ჯარი. ჯარმა დაიწყო თოფისა და ზარბაზნის სროლა, რასაც მებრძოლი დრუჟინის წევრებმა სროლითვე უპასუხეს. მუშებსა და ჯარს შორის ბრძოლა რამდენიმე საათს გაგრძელდა. ამ ბრძოლაში დაიღუპა 9 მოწინავე მუშა, რომლებიც შეუპოვრად იცავდნენ ნაძალადევს.

ამ საშინელ სისტლისღვრას მოჰყვა შავრაზმელების მიერ ნაძალადევის მეხოვრეულების დარბევა და აოხრება.

შავრაზმელების ვერაგული მოქმედების შედეგები მთელი თბილისის მშრომელებმა გაიგეს, რამაც

ბარიკადები ქ. თბილისში 1905 წელს.
მხატ. ლ. გუდიაშვილის ნახატი.

[1]) თარიღები ყველგან ნაჩვენებია ძველი სტილის მიხედვით.

ნაძალადევის განადგურების შემდეგ რევოლუციის ძალები თავს იყრიდა დიდუბეში, მებრძოლი დრუჟინა ემზადებოდა შეტაკებისათვის. 23 დეკემბერს მთავრობის ჯარმა იერიში მიიტანა დიდუბეზე. პირველად ალყა შემოარტყა ედიგაროვის სახლს, სადაც მოთავსებული იყო ბომბის საწყობი. აქ იმყოფებოდა რევოლუციონერთა სამხედრო შტაბი. როგორც კი მთავრობის ჯარი მოუახლოვდა ედიგაროვის სახლს, მისი სარდაფიდან მებრძოლმა დრუჟინამ ჯარს სროლა აუტეხა. ამას მოჰყვა მეზობელი სახლიდან მებრძოლი დრუჟინის რაზმთა გამოძახილი. აჯანყებულების შეტევამ ისეთი მძაფრი ხასიათი მიიღო, რომ პირველ ხანებში მთავრობის ჯარი უკან იხევდა. მებრძოლი დრუჟინა შეუპოვარი პრძოლა რამდენიმე საათს გაგრძელდა. ბოლოს შავრაზმელებმა ზარბაზნებისა და ტყვიამფრქვევების საშუალებით ერთიანი იერიში მიიტანეს აჯანყებულების წინააღმდეგ და დაამარცხეს ისინი. შავრაზმელებმა დიდუბეც საშინლად ააოხრეს — დაანგრიეს და დასწვეს შენობები, დასწვეს და დაზოცეს მშრომელნი, ბევრი კი დააპატიმრეს.

ვერც დიდუბეში მომხდარმა ხოცვა-ყლეტამ შეაფერხა შეუდრეკელი ნებისყოფა პროლეტარიატისა. თბილისში კვლავ გრძელდებოდა პარტიზანული თავდასხმები, ბომბებისა და თოფის სროლა.

III

რაც შეეხება თბილისის გუბერნიის გლეხების მოძრაობას, დეკემბრის დღეებში, როგორც საერთოდ 1905 წლის რევოლუციაში, აღმოსავლეთ საქართველოს გლეხთა მოძრაობაში განირჩეოდნენ გორისა და დუშეთის მაზრები.

აჯანყებული გლეხები სწვავდნენ მემამულეების კარმიდამოს, ანადგურებდნენ მთავრობის დაწესებულებებს. 16 დეკემბერს გორის მაზრის წითელი რაზმი თავს დაესხა ცხინვალისა და ტყვიავის პოლიციის სადარაჯოს, განაიარაღა და დაუპატიმრა სტრაჟნიკები, ბოქაული და ათიოსთავი. წითელრაზმელებმა გაანადგურეს პოლიციის ყოველგვარი საქმეები, დაანგრიეს ტელეგრაფის ბაზი. 25 დეკემბერს შეიარაღებული გლეხები შეიჭრნენ გორის მოსამართლისა და გამომძიებლის კამერაში, აიყვანეს ერაღი. ეს ცოცხალ-ელექტრონული საგიტაციო მუშაობა სწარმოებდა გორისა და დუშეთის მაზრებში. მზადდებოდა ნიადაგი იმისათვის, რათა აჯანყებულებს მთელი ძალაუფლება ხელში ჩაეგდოთ. ამ გარემოებამ ადგილობრივი ხელისუფლება საფრთხის წინაშე დააყენა. გორისა და დუშეთის მაზრის უფროსნი მიმართავდნენ თბილისის გუბერნატორს, რათა დიდი რაოდენობით გაეგზავნა ჯარი აღნიშნულ მაზრებში.

თბილისსა და თბილისის გუბერნიაში დეკემბრის ბოლოს აჯანყება უკვე დამარცხებას განიცდის. მოსკოვის აჯანყებულების დამარცხების ამბებმა გავლენა მოახდინა თბილისის აჯანყებულებზე. 29 დეკემბერს თბილისში საგაფიცვო ბიუროს გაფიცვას დამთავრებულად აცხადებს. მთავრობა სასტიკ რეპრესიებს მიმართავდა აჯანყებულების წინააღმდეგ. თბილისის გუბერნიაში გამოცხადდა სამხედრო წესები, მაზრებში გაიგზავნა დამსჯელი რაზმები. მიუხედავად ამ რეპრესიებისა, ბოლშევიკები ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობით მტკიცედ განაგრძობდნენ მზადებას ახალი შეტევისათვის.

IV

არაჩვეულებრივი გმირობითა და შეუპოვრობით ხასიათდება დასავლეთ საქართველოს რევოლუციური მასების ბრძოლა 1905 წლის დეკემბერში.

რსდმპ ამერეთ-სამეგრელოს კომიტეტი ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობით სათავეში ედგა მუშებისა და გლეხების თავდადებულ ბრძოლას, რომლის შედეგადაც მთავრობის ორგანოები ეზოლიერების მდგომარეობაში ვარდებოდნენ და ძალა-უფლება რევოლუციონერების ხელში გადადიოდა.

ჯერ კიდევ დეკემბრის პირველ რიცხვებში, ქუთაისის ყანდარმთა სამმართველოს უფროსის ცნობით, ქუთაისია გუბერნიაში განსაკუთრებით საგანგაშო. მდგომარეობა იყო. 1905 წ. 8 დეკემბერს კავკასიის პოლიციის უფროსი სწერს, რომ მთავრობის საწინააღმდეგო აგიტაცია - პროპაგანდა ბალებსა და ქუჩებში აშკარად აწარმოებს, გაფიცული არიან ფოსტა-ტელეგრაფის და რკინიგზის მოსამსახურეები, ადგილი აქვს ხშირ თავდასხმას მთავრობის დაწესებულებებზეო. „ქალაქის და სოფლის მცხოვრებლებმა შეიძინეს დიდძალი იარაღი იმ მიზნით, რომ საჭიროების დროს ებრძოლონ მთავრობის ჯარებს. ჰყავთ არჩეული პირები მებრძოლ დრუჟინაში მილიციონერებად, პირველად ააწავლიან სამხედრო ტექნიკასა და სიმაგრეების აშენებას. აგრეთვე მომზადებული ჰყავთ ფერშლები და ჭრწყალების დები, რომ ჯარებთან შეტაკების დროს აღმოიჩინონ პირველი დახმარება დაჭრილთ, ამაათან შეძენილი აქვთ საკმაო რაოდენობით შესახვევი მასალა" (მარჭა-ენგელს-ლენინის ინსტიტუტის თბილისის ფილიალის არქივი. ფ. 37. ს. 101).

მოსკოვის შეიარაღებული აჯანყების ამბებმა კიდევ უფრო მეტად ალაგზნო დასავლეთ საქართველოს რევოლუციური მასა. ოზურგეთში, ქუთაისში, სოხუმში, ჭიათურაში, ყვირილასა და სხვა ადგილებში იმართებოდა მიტინგები, სადაც სოლიდარობას უცხადებდნენ მოსკოვის აჯანყებულებს.

სოხუმის ოლქის რევოლუციონერებს აჯანყებისათვის ამზადებდა ამხანაგ სტალინის საუკეთესო თანამებრძოლი ამხ. ს. ორჯონიკიძე, რომლის ხელმძღვანელობით აწარმოებდა იარაღის მალულად შემოტანა საზღვარგარეთიდან. ამხ. ს. ორჯონიკიძის ხელმძღვანელობით რსდმპ სოხუმია კომიტეტი 1905 წ. 21 დეკემბერს სოხუმში აწყობს შეიარაღებულ აჯანყებას. აჯანყებულებს ძალაუფლება ხელში უნდა აეღოთ, მაგრამ 22 დეკემბერს მთავრობის მიერ შემოღებულმა გაძლიერებულმა დაცვამ ხელი შეუშალა მათ გამარჯვებას.

მიუხედავად მთავრობის რეპრესიებისა, რსდმპ სოხუმის კომიტეტი განაგრძობდა მზადებას შეიარაღებული აჯანყების მოსაწყობად. 24 დეკემბერს სოხუმის რამდენიმე რევოლუციონერს ამხ. ს. ორჯონიკიძის ხელმძღვანელობით ძალულად გადმოჰქონდა იარაღი ზღვის ნაპირიდან. ეს შეამჩნიეს პოლიციელებმა და ამხ. ორჯონიკიძე თავის ამხანაგებთან ერთად დაპატიმრებულ იქნა.

1905 წლის დეკემბრის ბოლო რიცხვებში, როცა მოსკოვის და თბილისის აჯანყებულები უკვე დამარცხებული იყვნენ, ქუთაისის გუბერნიაში რევოლუციური მასა გადამწყვეტ შეტევაზე გადადიოდა. დეკემბრის დასასრულს აქ ადგილი ჰქონდა არა მარტო ხშირ თავდასხმებს მთავრობის დაწესებულებსა და სადარაჯოებზე, არამედ წითელი რაზმელები მთავრობის ჯარსაც ანიარაღებდნენ.

დეკემბრის დღეებში გურიაში მთავრობის ხელისუფლება ფაქტიურად ვეღარ მოქმედებდა, გურიაში შექმნილი იყო წითელი რაზმელების სამხედრო შტაბი, გურიიდან იგზავნებოდნენ წითელი რაზმელები აჯანყებულთა დასახმარებლად თბილისსა, ქუთაისსა და სხვა ადგილებში.

27 დეკემბერს სვანეთის წითელი რაზმი თავს დაესხა სტრატონიკებს და საპოლიციო სამმართველოს და განაიარაღა ისინი. 30-31 დეკემბერს რაჭა-ლეჩხუმის წითელი რაზმელები თავს დაესხნენ სამაზრო სამმართველოს, ხაზინას, მომრიგებელი მოსამართლის კამერას, საფოსტო კანტორას, ხელში ჩაიგდეს იარაღი, ფული და მოსპეს საბუთები. ასეთივე თავდასხმის შემთხვევებს ადგილი ჰქონდა ჭიათურასა, ყვირილასა, საჩხერესა და სხვა ადგილებში.

29 დეკემბერს ტყიბულის წითელი რაზმელები თავს დაესხნენ ტყიბულში ვაგონებში დაბანაკებულ ბესარაბიის მე-129 ქვეითა რაზმს. წითელმა რაზმელებმა ტყვია დაუშინეს ჯარისკაცებს. ბრძოლა რამდენიმე საათს გაგრძელდა. ამ შეტაკების დროს მოკლულ იქნა ორი ჯარისკაცი, ხოლო სამი დაიჭრა. ჯარმა თავს უშველა: იგი საჩქაროდ გაემგზავრა ქუთაისისაკენ.

უფრო ძლიერ შეტაკებას ჰქონდა ადგილი შორაპნის მაზრაში. შორაპნის რევოლუციონერების სამხედრო შტაბის შესაკრები პუნქტი ყვირილა იყო. 30 დეკემბერს მოოაპნის მაზრის წითელი რაზმი თავს ესხმის ყვირილაში დაბანაკებულ თენგინის მე-77 პოლკის მე-12 ასეულს. წითელ რაზმელებსა და ჯარს შორის ბრძოლა რამდენიმე საათს გაგრძელდა. იგი დამთავრდა წითელი რაზმელების გამარჯვებით, რომლებმაც ამ ბრძოლაში დაჭკარგეს ენერგიული მებრძოლი ვასო სტურუა.

ამავე დღეს ცხობილი ბოლშევიკის სამუელ (ნოე) ბუაჩიძის ხელმძღვანელობით წითელმა რაზმელებმა განაიარაღეს ხარაგოულში მყოფი თენგინის მე-77 პოლკის მე-11 ასეული.

თენგინის პოლკის ორივე ასეულის განიარაღების შემდეგ, ფაქტიურად ძალაუფლება რევოლუციონერების ხელში გადავიდა.

წითელი რაზმელების მთავარმა ძალამ წიფის გვირაბთან მოიყარა თავი, გვირაბში ორთქლმავალი აფეთქეს, რათა შეეფერხებინათ თბილისიდან დამხმარე ჯარის გადმოყვანა. 2 იანვარს წითელი რაზმელები ამხ. ს. ბუაჩიძის ხელმძღვანელობით თავს ესხმიან ეისკის პოლკს.

იანვრის პირველ რიცხვებში დასავლეთ საქართველოში იგზავნება ალიხანოვ-ავარსკის დამსჯელი რაზმი, რომელმაც ცეცხლითა და მახვილით გაანადგურა მთელი დასავლეთი საქართველო. აღსანიშნავია, რომ ალიხანოვ-ავარსკის ურდოს დიდი წინააღმდეგობა გაუწიეს აჯანყებულებმა დასავლეთ საქართველოში. ბრძოლა ორი თვის განმავლობაში მიმდინარეობდა.

V

დეკემბრის შეიარაღებული აჯანყება როგორც რუსეთში, ისე ამიერ-კავკასიაში დამარცხებით დამთავრდა. ამიერ-კავკასიისა და საქართველოს ქალაქებსა და სოფლებში დაგზავნილ იქნა დამსჯელი ექსპედიციები, რომლებიც არაადამიანური სისასტიკით გაუსწორდნენ აჯანყებულებს.

აჯანყებულების დამარცხების საქმეში თვითმპყრობელობას ხელს უწყობდნენ და ეხმარებოდნენ ხალხის მოღალატენი — მენშევიკები, დაშნაკები და სხვა ბურჟუაზიული პარტიები.

დეკემბრის აჯანყების დამარცხების შემდეგ მენშევიკები პლეხანოვის პირით პარტიას უსაყვედურებდნენ: „ხელი არ უნდა მოგვიკიდათ იარაღისთვისო". ლენინი მათ ამ სიმხდალეს ასე უპასუხებდა: „პირიქით, საჭირო იყო უფრო გადაჭრით, ენერგიულად და შეტევითად მოგვეკიდა ხელი იარაღისათვის, საჭირო იყო განგვეჭარტა მასებისათვის მარტო მშვიდობიანი გაფიცვის შეუძლებლობა და უშიშარი და დაუზოგავი შეიარაღებული ბრძოლის აუცილებლობა" (ლენინი, ტ. X, გვ. 50).

ლენინი, განიხილავს რა დეკემბრის აჯანყების დამარცხების მიზეზებს, იქვე აწერს: „დეკემბერმა ოვალნათლივ დაადასტურა ღრმა და ოპორტუნისტების მიერ მივიწყებული დებულება მარქსისა, რომელიც სწერდა: აჯანყება ხელოვნებაა და უმთავრესი წესი ამ ხელოვნებისა არის თავგანწირულად — გაბედული. უკანდაუხველი გადამწყვეტი შეტევაო. ჩვენ საკმარისად ვერ შევითვისეთ ეს ჭეშმარიტება... ახლა მთელი ჩვენი ენერგიით უნდა შევეცადოთ ავანგარდოროთ დანაკლისი" (ლენინი, „1905 წელი", გვ. 132. ქართ. გამოცემა).

სტალინი იცავს და ანვითარებს ლენინის აზრს. დეკემბრის აჯანყების ბრწყინვალე ანალიზს იგი იძლევა ბროშურებში „ორი შეჯახება" და „დღევანდელი მომენტი და მუშათა პარტიის შემაერთებელი სიეზდი". სტალინი აღნიშნავს დეკემბრის აჯანყების დამარცხების მიზეზებს, რომ აჯანყებულებს არ ჰქონდათ საკმაო იარაღი, არ ჰყავდათ გაწვრთნილი წითელი რაზმი, არ იყო კავშირი მუშებსა და გლეხებს შორის, რომ აჯანყება ატარებდა თავდაცვითს ხასიათს და არ იყო ორგანიზებული.

სტალინი ამასთანავე ხაზგასმით აღნიშნავს დეკემბრის აჯანყების ისტორიულ მნიშვნელობას. დეკემბრის აჯანყებაში მუშებმა და გლეხებმა დიდი გამოცდილება მიიღეს, რაც წარმოადგენდა საუკეთესო გაკვეთილს შემდეგი აჯანყებისათვის. „ჩვენ არ დავმარცხებულვართ,—სწერს სტალინი, — ჯერ-ჯერობით ავიხიეთ უკან, უფრო ჯგარ და ძლიერ პოზიციებზე, საიდანაც ახლო მომავალში საბოლოოთ უნდა მივიტანოთ იერიში თვითმპყრობელობის ნანგრევების შესამუსრავად... მთავრობასა და ყველა მუქთახორებს ძილი დაეკარგათ პროლეტარიატის ასეთი ბრძოლით, რომელმაც დეკემბრის აჯანყებით ერთხელ კიდევ შეუნგრა გვერდები ძირმომპალ რუსეთის ბასტილიას, რომელსაც იწოდება თვითმპყრობელობა. კიდევ ერთი ასეთი იერიში და ამ ბასტილი-ს ქვა-ქვაზედაც აღარ დარჩება" („ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკური ორგანიზაციების პროკლამაციები 1904-1906 წ. წ." გვ. 215-217). ეს ძლიერი იერიში 1917 წლის ოქტომბრის შეიარაღებული აჯანყება იყო, რომელმაც ბოლო მოუღო რუსეთის თვითმპყრობელობის არსებობას.

1905 წლის დეკემბრის აჯანყება წინამორბედი იყო 1917 წლის ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციისა, რის შემდეგ ლენინ-სტალინის ხელმძღვანელობით მსოფლიოს ერთ მეექვსედ ნაწილზე დამყარდა სოციალიზმი. დეკემბრის აჯანყების 35 წლისთავს სსრ კავშირია ხალხი დიდი სტალინის ხელმძღვანელობით ხვდება კომუნიზმის ახალ-ახალი და ბრწყინვალე გამარჯვებებით.

ზ. გეგეშიძე

იტალიის მარშალ გრაციანის პაჭაკი

რომი, 23 დეკემბერი (საკდესი). სტეფანის სააგენტო გადმოგვცემს, რომ მარშალმა გრაციანმ მუსოლინის გაუგზავნა პატაკი სიდი-ბარანსა და ბარდიას შორის (ჩრდილოეთ აფრიკაში) წარმოებული ოპერაციების პირველი ფაზის შესახებ. გრაციანი აცხადებს, რომ სიდი-ბარანის დაკავებისთანავე ჩრდილოეთ აფრიკაში მყოფი იტალიის ჯარის სარდლობამ, მუსოლინის მითითებათა თანახმად, დაიწყო მზადება მერსა - მატრუხის მიმართულებით ოპერაციების შემდგომი განვითარებისათვის. სიდი-ბარანის დაკავებისთანავე, — ნათქვამია პატაკში,—საჭირო გახდა შევდგომოდით 140-კილომეტრიანი წყალსადენისა და გზის გაყვანას კაპუცოდან სიდი-ბარანამდე. ამავე დროს თავს ვუყრიდით ჯარს და საშუალებებს შეტევის ფრონტის უზრუნველსაყოფად. სატრანსპორტო საშუალებათა ეკონომიის მიზნით, ჯარის ზოგიერთმა ნაწილმა რამდენიმე ასეული კილომეტრი ფეხით გაიარა. დეკემბრის დასაწყისში ყოველგვარი სიძნელე გადავლახეთ და ორგანიზაციულ ღონისძიებათა მეტი ნაწილი განვახორციელეთ. გაყვანილი წყალსადენი, 3 დეკემბრიდან დაწყებული, სიდი-ბარანს ყოველდღე 335 ათას ლიტრ წყალს აწვდიდა. გზების გასაყვანად წარმოებულმა მუშაობამაც ძალიან წაიწია წინ. ფრონტის სურსათის, საჭურველისა და საწვავი მასალის საწყობებში უკვე მოთავსებოდა თითქმის ყოველივე ის, რაც შემდგომი შეტევისათვის იყო გათვალისწინებული, გვაკლდა მხოლოდ ავტოსატრანსპორტო საშუალებანი, რაც გზაში იყო.

როდესაც ჯარის დიდმა ნაწილებმა დაიკავეს პოზიციები, რომლებიც გათვალისწინებული იყო მერსა-მატრუხზე განზრახული შეტევისათვის, მარშალმა გრაციანმ დასაყრდენ ბაზებში — ჰალფაიასა და სიდი-ბარანში არტილერია გაგზავნა, რათა შემტევი იტალიის კოლონები უზრუნველყოფილიყვნენ არტილერიის საფარით იმ შემთხვევაში, თუ მტერი მათ თავს დაესხმოდა სამხრეთ ფლანგიდან. ამავე დროს, ოქტომბრის დასაწყისშივე საჰაერო დაზვერვა აღნიშნავდა, რომ მოწინააღმდეგის ჯარს და საბრძოლო საშუალებებს განუწყვეტლივ უყრიდნენ თავს მერსა-მატრუხის აღმოსავლეთით მდებარე რაიონში. 7 დეკემბერს ერთმა ტყვემ, რომელიც შეპყრობილ იქნა ალამ რაბიაში „სირენეს“ დივიზიაზე ღამით იერიშის მოტანის ცდის დროს, განაცხადა, რომ უახლოეს ათ დღეში იტალიელთა წინააღმდეგ შეტევა დაიწყებოთ. 8 დეკემბრის განმავლობაში მარშალმა გრაციანმ მესვეურებს ასეთი სიმპტომით იგრძნო, რომ მოწინააღმდეგე აუცილებლად დაიწყებდა შემტევას, და ამის შესახებ გააფრთხილა სარდლები. მაშასადამე, როგორც გრაციანი თავის პატაკში აცხადებს, არავითარი მოულოდნელობა არა ყოფილა: ყველას ეცნობა, მოსალოდნელია მოწინააღმდეგის შემოტევა.

შემდეგში ამბები ამგვარად ვითარდებოდა: იმ პოზიციების წინააღმდეგ, რაც იტალიის ჯარს ეკავა უდაბურ და გაშლილ ადგილას, რომლის გადალახვა ადვილად შეეძლებოდა და რომელიც ტაქტიკური თვალსაზრისით არავითარ დასაყრდენს არ იძლევოდა წინააღმდეგობის გასაწევად, მტერს უპირატესობა ჰქონდა, თუ იგი დიდძალ ჯავშნიან მანქანასა და ტანკებს, მოტორიზებულ საშუალო და მძიმე არტილერიას და ავიაციას გამოიყენებდა.

იტალიის ჯარის წინააღმდეგ მტრის მიერ ძლიერი საჰაერო იერიშის მიტანისთანავე ყოველი მხრიდან დაიძრნენ ინგლისის ჯარის ჯავშანსატანკო ნაწილებიც, რის შედეგადაც წინააღმდეგობის გაწევის დასაყრდენი პუნქტები ზედიზედ დაძლეულ იქნა რამდენიმე საათის განმავლობაში.

პირველ რიგში იერიში მიტანილ იქნა გენერალ მალეტის ჯგუფზე, რომელმაც უკანდახევა იწყო, ხოლო შემდეგ დამარცხდა. ამ ჯგუფმა თან გაიყოლია ლიბიის მეორე დივიზია. მტრის მრავალრიცხოვანი ჯავშანსატანკო ჯარის წინააღმდეგ, რომელიც ფართო კონცენტრირებულ ფრონტზე მოქმედებდა, არაეფექტური აღმოჩნდა იტალიის ტანკსაწინააღმდეგო ქვემეხებისა და არტილერიის მოქმედება, რადგან ისინი იძულებული იყვნენ ერთსა და იმავე დროს სროლა ეწარმოებინათ მრავალი, მეტად მოძრავი სანიშნოების წინააღმდეგ. დასძლია რა გენერალ მალეტისა და ლიბიის მეორე დივიზიის წინააღმდეგობა, მტერი სიდი-ბარანისაკენ დაიძრა, სადაც ორი დღის განმავლობაში უწევდა მტერს წინააღმდეგობას შავხალათიანთა „3 იანვრის“ სახელობის დივიზია, რომელსაც ყუმბარას ესროდნენ როგორც ზღვიდან, ისე ჰაერიდან. ლიბიის პირველმა დივიზიამ სცადა უკან დაეხია სიდი-ბარანისაკენ მიმავალი გზით, მაგრამ ეს გზა გადაჭრილი აღმოჩნდა მტრის ავტოსაჯავშნო ნაწილების მიერ. მიუხედავად ამისა, დივიზიამ, რომელმაც იცოდა, რომ ამიერიდან მისი ბედი გადაწყვეტილია, ხანგრძლივი წინააღმდეგობა გაუწია მტერს. ასეთსავე საშიშ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ მეორე ხაზის დივიზიები, რომელთა გამოყენა კონტრიერიშზე მტრის ჯავშანსატანკო ნაწილების წინააღმდეგ შეუძლებელი იყო, რადგან ამას შედეგად მოჰყვებოდა იტალიის დივიზიების დაღუპვა. იტალიის სარდლობამ მოახერხა ზურგში მყოფი დივიზიების გადაყვანა ხალფაია-სოლუმ-კაპუცოს ხაზზე, სადაც მათ საშუალება ჰქონდათ მოემზადებინათ თავდაცვა იმ დივიზიებთან ერთად, რომელნიც ზურგში, კიდევ უფრო დაშორებით იყვნენ დაბანაკებულნი. „კატანკაროს“ დივიზიამ საკმაოდ გეგმაშეზომილი უკანდახევა განახორციელა. მისმა ორმა მესამედმა სოლუმის ხაზს მიაღწია. „სირენეს“ დივიზიას დიდი შესაძლებლობა ჰქონდა თავიდან აეცილებინა მტრის იერიში, მაგრამ იგი მეტად დაღლილი მოვიდა ხალფაიაში.

12 დეკემბერს საღამოს მტრის მეწინავე ჯავშანსატანკო კოლონები შეეცადნენ შემოევლოთ იტალიის ჯარის მარჯვენა ფლანგისთვის ხალფაიაში. 13, 14 და 15 დეკემბრის განმავლობაში გაფთრებული ბრძოლა იყო ხალფაიას, სიდი-ომარის, კაპუცოსა და სოლუმის ზონაში, სადაც კონტრიერიშზე გადასული გენერალ ბერგონცოლის ჯარი ენერგიულად ცდილობდა თავიდან აეცილებინა საშიში შემოჭრა მტრის ჯარისა, რომლის მიზანი იყო გაერღვია ჩვენი ხაზები და ბარდიის სიმაგრისაგან მოეწყვიტა იტალიის ჯარი. 15 დეკემბერს საღამოს, როცა მტრის ახალი მექანიზებული კოლონები ყოველმხრივ უახლოვდებოდნენ სოლუმს, გაბრიბს, ფაიზესსა და სიდი-ომარს და როცა მტრის ერთი ჯგუფი უკვე სიდი-აზიზთან გამოჩნდა, გენერალ ბერგონცოლის მთელმა ჯარმა წესრიგით დაიხია უკან ბარდიისაკენ, სადაც იგი დღემდე წინააღმდეგობას უწევს მტრის იერიშს. მტრის ფლოტსა და ავიაციას განუწყვეტლივ მიჰქონდა იერიში იტალიის ჯარის კოლონებზე, რომელნიც ბარდიასა და სოლუმს შორის სანაპიროს გასწვრივ მოქმედებდნენ. მტრის ავიაცია, რომელიც აშკარად გაძლიერებული იყო ახალი შენაერთებით, განუწყვეტლივ აბრკოლებდა იტალიის ჯარის კოლონების მისვლას წინააღმდეგობის დასაყრდენ პუნქტებზე და იერიშს მიჰქონდა ზურგის სტრატეგიული ბაზების, აეროდრომებისა და ტობრუკისა და ბარდიის სიმაგრეების წინააღმდეგ. ცუდი ატმოსფერული პირობების გამო, რაც ხელს უშლიდა იტალიის ავიაციას მოქმედებას, უკანასკნელმა ვერ შესძლო მთელი სისრულით გაეშალა თავისი მოქმედება. იტალიის ყუმბარმშენებმა ბრძოლის განმავლობაში 900 საათი იფრინეს, ავიაგამანადგურებლებმა — 1300 საათი; ავიაციამ ჩამოაგდო ორი ტორპედი, 13.000 ყუმბარა, რაც საერთოდ 2 ათასამდე ტონა ფეთქებად ნივთიერებას შეადგენს. დადასტურებული ცნობებით სულ ჩამოგდებულ იქნა მტრის 42 თვითმფრინავი და დაუდასტურებელი ცნობებით — კიდევ 20.

შემდეგ პატაკში აღნიშნულია, რომ შეუძლებელია ამ ბრძოლის შემდგომი განვითარების გათვალისწინება, მაგრამ შეიძლება ითქვას, რომ იტალიის ჯარის ნაწილებმა მასში სიმტკიცე და გმირობა გამოიჩინეს.

— ერთხელ კიდევ ვადასტურებ უაღრესად კატეგორიულად, — აღნიშნავს დასასრულ მარშალი გრაციანი, — რომ აქ ჩვენ ყველამ უკიდურეს შესაძლებლობამდე შევასრულეთ ჩვენი ვალი.

ომი აფრიკაში

ლონდონი, 23 დეკემბერი (საკდესი). ოფიციალურად იუწყებიან, რომ 35.949 იტალიელი ტყვე, მათ შორის 1.704 ოფიცერი, ევაკუირებულია სიდი-ბარანის რაიონიდან. ფრონტის მახლობლად არსებულ ბანაკებში ჯერ კიდევ რამდენიმე ათასი ტყვე ელის ევაკუაციას.

„ჯორნალე დ'იტალია“ იტალიის წინააღმდეგ მომქმედი ინგლისის ძალების შესახებ

რომი, 23 დეკემბერი (საკდესი). გაზეთ „ჯორნალე დ'იტალია“ ათავსებს გაიდის მოწინავე სტატიას, სადაც იგი აღნიშნავს, რომ გარდა 425 ათასი კაცისაგან შემდგარი ინგლისის ჯარისა, რომელიც თავმოყრილია ეგვიპტესა და სუდანში, კიდევ 100 ათასი კაცი მაინც არის თავმოყრილი კენიაში. ხმელთაშუა ზღვაში მომქმედი ინგლისის გემების წყალწყვა 500 ათას ტონას აღწევს. ამ ძალებს უნდა მივუმატოთ კიდევ 7 მძიმე და მსუბუქი კრეისერი და 20 უფრო პატარა გემი (მზვერავი გემები და ნაღმსანები), რომლებიც მეწამულ ზღვაში და ადენის სრუტეში იმყოფებიან. იმ დანაკლისამდე, რაც ინგლისის ფლოტს იტალიამ მიაყენა, ხმელთაშუა ზღვაში მოქმედებდა 8-9 სახაზო გემი იმ 14 გემიდან, რაც ინგლისს შერჩა, 12-14 მძიმე და მსუბუქი კრეისერი, 70 მზვერავი გემი და ნაღმსანი და 15 წყალქვეშა ნავი. აღმოსავლეთ აფრიკის სხვადასხვა ფრონტზე მოქმედებს ინგლისის სულ ცოტა 1800 თვითმფრინავი.

რუზველტის საუბარი საფრანგეთის ელჩთან

ნიუ-იორკი, 22 დეკემბერი (საკდესი). იუნაიტედ პრესის სააგენტო ვაშინგტონიდან იტყობინება, რომ რუზველტი ესაუბრა საფრანგეთის ელჩს ამერიკის შეერთებულ შტატებში ანრი ეის. საუბრის შემდეგ ანრი ეიმ განაცხადა, რომ მისია, რომლითაც ამერიკის ელჩი ლიგაი გამგზავრა საფრანგეთს პეტენთან, „ფრიად მნიშვნელოვანია“.

ჰეღის განცხადება

ნიუ-იორკი, 22 დეკემბერი (საკდესი). როგორც ასოშიეიტედ პრესის სააგენტოს ვაშინგტონელი კორესპონდენტი იტყობინება, ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანმა ჰელმა განაცხადა, რომ სახელმწიფო დეპარტამენტი, ასრულებს რა გერმანიის მოთხოვნას, უკან იწვევს ამერიკის პარიზის საელჩოდან ორ მდივანს — კროსსა და ჰანტას, აგრეთვე საელჩოს თანამშრომელ ქალს დიგანს. სახელმწიფო დეპარტამენტი იკვლევს იმ ბრალდებას, რომელიც გერმანიის ხელისუფლების წარმომადგენლებმა წაუყენეს სამივე ზემოხსენებულ პირს.

საქმის წინასწარმა გაცნობამ არ დაადასტურა ის ბრალდება, თითქოს ამ პირთ ინგლისელი ოფიცრისათვის დახმარება გაეწიოთ გერმანიის ტყვეობიდან გაქცევაში.

რუმინეთის ახალი საგარეო საქმეთა მინისტრი

ბუქარესტი, 22 დეკემბერი (საკდესი). პრესაში გამოქვეყნდა ცნობა იმის შესახებ, რომ რუმინეთის ახალ საგარეო საქმეთა მინისტრად დაინიშნა ახლანდელი ელჩი ბერლინში გრეჩეანუ.

სიმონ ჩიქოვანის ახალი ლექსები

23 დეკემბერს მწერალთა კლუბში მოეწყო ს. ჩიქოვანის ახალი ლექსების კითხვა. სხდომას თავმჯდომარეობდა შ. რადიანი.

ს. ჩიქოვანმა წაიკითხა 30 ახალი ლექსი. როგორც პოემა განაცხადა, ეს ლექსები წარმოადგენენ ერთიან ციკლს, რომელიც მთლიანად შეეა ცალკე განყოფილებად ს. ჩიქოვანის ლექსების ახალ წიგნში, რომელიც ახლო ხანში გამოიცემა.

ლექსების წაკითხვის შემდეგ გაიმართა აზრთა გაცვლა-გამოცვლა. ილაპარაკეს ამბ. გ. გაჩეჩილაძემ, კ. გამსახურდიამ, დ. შენგელაიამ, ლ. ასათიანმა, ბ. ეფენტმა, კ. ბობოხიძემ, დ. ბენაშვილმა, პ. კეშელავამ. დასასრულ, შოკლე სიტყვით გამოვიდა თვით ს. ჩიქოვანი.

მოკამათეებმა სამართლიანად აღნიშნეს, რომ ს. ჩიქოვანის ახალი ლექსები დიდ ინტერესს წარმოადგენს და მაჩვენებელია პოეტის ზრდისა.

საერთოდ კი, ყველამ აღნიშნა, რომ ს. ჩიქოვანის ახალი ლექსები თვალსაჩინო მოვლენაა ქართულ საბჭოთა პოეზიაში.

საახალწლო საკოლმეურნეო ბაზრობა

29 დეკემბრიდან 2 იანვრამდე საქართველოს სამრეწველო ცენტრებში — თბილისში, ქუთაისში, ბათუმში, სოხუმსა და ფოთში წინასადღესასწაულო საახალწლო საკოლმეურნეო ბაზრობა გაიმართება.

საქართველოს სს რესპუბლიკის ვაჭრობის სახალხო კომისარიატმა წინადადება მისცა აფხაზეთის სს რესპუბლიკის და აჭარის სს რესპუბლიკის ვაჭრობის სახალხო კომისარიატებს, თბილისის, ფოთისა და ქუთაისის საქალაქო საბჭოების სავაჭრო განყოფილებებს მოაწყონ სარაიონო ბაზრობაში კოლმეურნეობათა და კოლმეურნეთა გამოსვლა და მაქსიმალურად უზრუნველჰყონ ბაზრობაზე სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების გამოტანა. ბაზრობისათვის მზადება უკვე დაიწყო. რაიონებში იგზავნებიან საკოლმეურნეო ბაზრების სამმართველოს მუშაკები, ბაზრების დირექტორები. თბილისის ბაზრებში საახალწლო ბაზრობის დღეებში 15 რაიონი მიიღებს მონაწილეობას ორგანიზებულად.

ბაზრობის დღეებში ბაზრები გაფორჭიბული იქნება ლოზუნგებით, პლაკატებით და ტრანსპარანტებით (საქდესი).

რადიოგადაცემა დღეს

9.10 — „პრავდის“ მოწინავე; 9.35 — კონცერტი; 10.00 — წერილები გაზეთებიდან; 10.30 — გადაცემა სკოლამდელთათვის; 11.30 — თბილისის ახალი ამბები; 12.00 — მოზარდ მაყურებელთა ქართული თეატრი მიკროფონთან — პიესა „კომბლეს“ მონტაჟი; 16.50 — გადაცემათა პროგრამა ქართულ და რუსულ ენებზე; 17.00 — საუბარი თემაზე: „რსდმპ ტამერფორსის კონფერენციის 35 წლისთავი“ ქართულ ენაზე; 18.30 — უკანასკნელ ცნობათა საღამოს გამოშვება ქართულ და რუსულ ენებზე; 18.58 — დროის შემოწმება; 19.20 — კამერული კონცერტი ქართველი კომპოზიტორების ნაწარმოებებიდან; 20.00 — უკანასკნელი ცნობათა საღამოს გამოშვება; 20.45 — მსუბუქი ეანრის მუსიკის კონცერტი; 21.30 — საუბარი თემაზე: „ქართველი ხალხის ბრძოლა საქართველოს გაერთიანებისათვის საშუალო საუკუნეებში“; 22.00 — ლიტერატურული გადაცემა რუსულ ენაზე — ნაწყვეტი ანტონოვსკაიას რომანის „დიდი მოურავის“ მეორე წიგნიდან; 22.30 — უკრაინული მუსიკის კონცერტი; 23.30 — სსრკ ხალხთა საცეკვაო მუსიკა; 00.30 — უკანასკნელი ცნობათა ღამის გამოშვება და საათის რეკა კრემლის კოშკიდან.

სსრ კავშირის თავდაცვის განმჯიცების სახელმწიფო სესხი

წაუგებელი გამოშვება

მოგებათა მეთორმეტე ჯირაჭის ოფიციალური ცხრილი

ცხრილში ნაჩვენებია მოგებანი ას მანეთიან ობლიგაციებზე. მოგებაში შედის ობლიგაციის ნომინალური ღირებულება.

სერიის №№	ობლიგაციების №№	მოგებათა რაოდენობა მან.	სერიის №№	ობლიგაციების №№	მოგებათა რაოდენობა მან.	სერიის №№	ობლიგაციების №№	მოგებათა რაოდენობა მან.
20167	35*)	500	28149	19*)	500	34204	1—50	150
20419	36*)	1.000	28238	1—50	150	34227	28*)	500
20667	1—50	200	28941	1—50	150	34266	42*)	500
21330	1—50	150	29245	1—50	150	34487	1—50	150
21444	1—50	200	29503	1—50	150	34601	49*)	500
21993	49*)	500	29524	40*)	500	34610	50*)	500
22051	25*)	500	29562	30*)	500	34666	1—50	150
22114	02*)	500	29776	1—50	150	34818	1—50	150
22128	1—50	150	29838	1—50	200	34821	1—50	150
22474	1—50	150	30065	07*)	500	34907	03*)	500
22606	1—50	200	30083	23*)	500	35020	1—50	150
22669	1—50	150	30250	24*)	500	35023	1—50	200
23435	1—50	150	30443	1—50	200	35101	1—50	150
23686	1—50	200	31042	1—50	200	35268	04*)	500
23755	1—50	200	31059	18*)	500	35429	19*)	500
23756	19*)	500	31429	20*)	1.000	35949	1—50	200
23945	1—50	150	31462	44*)	500	35951	17*)	500
24005	1—50	200	31554	1—50	150	35954	38*)	500
24186	37*)	500	31834	1—50	150	35957	11*)	500
24477	14*)	500	31867	44*)	500	36024	1—50	200
24890	33*)	500	31907	1—50	150	36147	06*)	500
25002	48*)	500	32570	31*)	500	36602	07*)	500
25098	33*)	500	32579	48*)	1.000	36666	1—50	150
25461	45*)	500				37182	15*)	500
25581	1—50	150	32686	47*)	500	37738	34*)	500
25655	1—50	150	32747	1—50	150	37762	07*)	500
25741	1—50	200	33058	10*)	500	37936	1—50	150
25779	1—50	150	33081	1—50	150	38528	14*)	500
25928	12*)	500	33143	1—50	200	38699	27*)	500
26289	1—50	150	33236	10*)	1.000	38748	46*)	500
26565	1—50	150	33356	1—50	200	38950	1—50	150
26866	1—50	200	33396	1—50	150	39147	42*)	1.000
26889	1—50	200	33484	12*)	500	39219	1—50	150
26932	03*)	500	33488	35*)	500	39423	1—50	200
27164	03*)	500	33525	1—50	200	39435	1—50	150
27502	1—50	150	33865	50*)	3.000	39709	18*)	500
27994	1—50	150	33960	1—50	150	39908	1—50	200
28043	44*)	500	34082	09*)	500	39971	33*)	500

*) ამ სერიის ობლიგაციის დანარჩენმა 49 ნომერმა მოიგო 150 მან.

კურორტი ფსირცხა. ფოტო ეტიუდი: ზღვის პირას.
ფოტო მ. კვირიკაშვილისა (საქდესის ფოტოქრონიკა).

ლექციები და მოხსენებები

27 დეკემბერს, საღამოს 8 ს. 30 წ., სახ. კ. პ. (ბ) თბილისის ორგ. 26 კომისრის სახელობის რაიკომის პარტკაბინეტში რაიონის აგიტატორებისათვის შესდგება ამბ. **იმედაშვილის** მოხსენება ქართულ ენაზე — **„სააგიტაციო მუშაობის ფორმებისა და მეთოდების შესახებ“.**

25 დეკემბერს, საღამოს 8 საათსა და 30 წუთზე, სახ. კ. პ. (ბ) თბილისის კომიტეტის ლ. კეცხოველის სახელობის პარტიული პროპაგანდის სახლის სალექციო დარბაზში შესდგება ამბ. **იმედაშვილის** ლექცია ქართულ ენაზე. თემა: **„ანტანტის სამი ლაშქრობა საბჭოების ქვეყნის წინააღმდეგ“.**

ბილეთები იყიდება პარტიული პროპაგანდის სახლში დილის 9 საათიდან საღამოს 9 საათამდე.

26 დეკემბერს, საღამოს 8 საათზე, თბილისის ა. ს. პუშკინის სახელობის სამასწავლებლო ინსტიტუტის შენობაში (მარის ქ., № 32) შესდგება ამბ. **ს. ბ. შარაძეულის** ლექცია ქართულ ენაზე. თემა: **„გაკვეთილის ორგანიზაციის მთავარი მომენტები“.** შესვლა თავისუფალია.

პარტკალენდარი

სახ. კ. პ. (ბ) ქობულეთის რაიკომი აცხადებს, რომ პარტბილეთი № 2954462, გაცემული თედორე აკიმის-ძე **გლუშჩენკოს** სახელზე, დაკარგულია და ჩაითვალოს გაუქმებულად.

სახ. კ. პ. (ბ) ბალის რაიკომი აცხადებს, რომ პარტბილეთი № 2842238, გაცემული კოწია პავლეს-ძე **ნამგალაძის** სახელზე, დაკარგულია და ჩაითვალოს გაუქმებულად.

სახ. კ. პ. (ბ) ქობულეთის რაიკომი აცხადებს, რომ პარტსაკანდიდატო ბარათი № 2166569, გაცემული ლაზარე კონსტანტინეს-ძე **ტულუშის** სახელზე, დაკარგულია და ჩაითვალოს გაუქმებულად.

სახ. კ. პ. (ბ) სამტრედიის რაიკომი აცხადებს, რომ პარტბილეთი № 1531854, გაცემული ნიკოლოზ კირილეს-ძე **კოპალეიშვილის** სახელზე, დაკარგულია და ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დღეს თეატრებსა და კინოებში

თეატრებში: **მუსკომედია** — „ნატერის თვალი“. **მოზარდ მაყურებელთა ქართული თეატრი** — „სკაპენის ორნები“ (მე-38 ამ.), **გრიბოედოვის** სახელობის — „წარღვნა“.

კინოებში: **რუსთაველის** სახ. — „დაბრუნება“, **დღისით** — „კარო“, **ოქტომბერი** — „დაბრუნება“, **დამკვრელი** — „მეზღვაურები“, **დღისით** — „გადასასვლელი“, **კომკავშირელი** — „შვიდი მამაცი“, **სპარტაკი** — „მეხუთე ოკეანე“, **ლუქსემბურგის** სახ. — „დიდი ვალსი“, **26 კომ.** სახ. — „ჯარისკაცის შვილი“, **კომინტერნი** — „დაბრუნება“, **განთიადი** — „მუსიკალური ისტორია“. **წითელი არმიის სახლი** — „პარტიული ბილეთი“, **ვოროშილოვის** სახ. **კლუბი** — „ფეიდა“, **საზკვების კავშირის კლუბი** — „ნარინჯის ველი“, **მეცნიერება და ცოდნა** — „ოქტომბრის XXIII წლისთავი თბილისში და სხვ.“.

პასუხისმგებელი რედაქტორი
ვ. ხატიაშვილი

თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის ლენინის ორდენოსანი სახელმწიფო თეატრი

25 დეკემბერს
მე-10 აბ მე-4 წარმ.
კარმენ
ახერბაიჯანის სსრ სახალხო არტისტ ფ. მუხტაროვას მონაწილეობით.

26 დეკემბერს
მთების გული

27 დეკემბერს
აბესალომ და ეთერი

დასაწყისი საღ. 8 ს. 30 წ.

რუსთაველის სახელობის ლენინის ორდენოსანი სახელმწიფო თეატრი
1940-41 წ. წ. სეზონი

25, 26, 27 დეკემბერს
ღალატი

28 დეკემბერს
გიორგი საკაძე

დასაწყისი საღამოს 8 ს. 30 წ.

კ. მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრი
1940-41 წ. წ. სეზონი

25 დეკემბერს
სოლომონ ისაკიჩ მეჯღანუაშვილი

26 დეკემბერს
სერია მე-4 აბ. მე-4 წარმ.
მარგარიტა გოტიე

27 დეკემბერს
სერია მე-5 აბ. მე-3 წარმ.
მარგარიტა გოტიე

დასაწყისი საღ. 8 ს. 30 წ.

საქ. სარეწაო საბჭოს საფეიქრო, სამკერვალო-სატრიკოტაჟო სისტემაში შემავალ არტელ „შეერთებული ძალის“ დასკვნითი ბალანსი 1940 წლის 1 იანვრისათვის.

აქტივი

№№ რიგ.	მუხლების დასახელება	თანხა მან.	თანხა კაპ.
1	ძირითადი საშუალებანი	89.420	52
2	ნედლეული და მასალა	53.529	76
3	პროდუქცია და საქონელი	57.634	34
4	მცირეფასიანი და ადვილსაცვეთი ინვენტარი	64.923	73
5	ფულადი საშუალებანი	80.823	47
6	საშუალებანი ანგარიშსწორებაში	188.144	28
7	ხარჯები სპეციფონდების ანგარიშში	9.234	67
8	განყენებული საშუალებანი	25.969	70
	ბალანსი	569.680	47

პასივი

№№ რიგ.	მუხლების დასახელება	თანხა მან.	თანხა კაპ.
1	ფონდები	171.591	23
2	მიზნობრივი რეზერვები	119.826	70
3	მოკლევადიანი კრედიტები	11.000	—
4	ანგარიშსწორება	203.922	05
5	მოგება	63.340	49
	ბალანსი	569.680	47

მოგებისა და ზარალის ანგარიში

№№ რიგ.	ხარჯები და ზარალი	თანხა მან.	თანხა კაპ.
1	სხვადასხვა ხარჯები და ზარალი	17.076	75
	სულ	17.076	75
	მოგება	63.340	49
	ბალანსი	80.417	24

№№ რიგ.	შემოსავალი და საერთო მოგება	თანხა მან.	თანხა კაპ.
1	შემოსავალი რეალიზაციით	79.552	04
2	სხვადასხვა შემოსავალი	865	20
	სულ	80.417	24
	ზარალი	—	
	ბალანსი	80.417	24

ბალანსი დამტკიცებულია საბალანსო კომისიის მიერ 1940 წლის 25 იანვარს.
გამგეობის თავმჯდომარე მ. ა. ხაკოვი. მთ. ბუღალტერი ვ. ა. ავალიშვილი. 1167

სსრ კავშირის იუსტიციის სახალხო კომისარიატის გამომცემლობა
დაიწყო ხელმოწერა 1941 წლისათვის „სსრ კავშირის მთავრობის დადგენილებებისა და განკარგულებების კრებულზე“
(ქართულ ენაზე)
კრებული გამოდის მასალის შემოსვლის მიხედვით,
ხელმოწერის ფასი: 12 თვით—20 მანეთი.
დაკვეთები და მათი ასანაზღაურებელი ფული უნდა გაეგზავნოს ფოსტით სსრ კავშირის იუსტიციის სახალხო კომისარიატის იურიდიულ გამომცემლობას შემდეგი მისამართით: Москва 12, Красная площадь, здание СНК СССР, помещение 32.
„სსრ კავშირის მთავრობის დადგენილებებისა და განკარგულებების კრებული“ ხელმოწერა 1941 წლისათვის შეიძლება ჩაბარდეს აგრეთვე ადგილზე საფოსტო განყოფილებებსა და „სოიუზპეჩატს“.
ხელმოწერა მიიღება მხოლოდ ერთი წლით. 50

ქენია და შალვა სიგუტები შვილით ლაურათი იუწყებიან ბიძაშვილს
დავით (დათო) ესტატეს-ძე ჭილაიას
გარდაცვალებას. 9549

უახლოესი მეზობლები არჩვაძე, სამხარაძე, ოტბერი, არჯევანიძე, ტატაშვილი, ბახტაძე, ლომაია იუწყებიან სარდიონ გოგიბერიძის დის
ნინო ივნაძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა ლანჩხუთში. 9538

უახლოესი მეგობარი ნინო ბურჭულაძე იუწყება
შალვა დავითის-ძე მდივნის
გარდაცვალებას. 9556

მიშა ჭყონია ცოლით კატუშათი და ქალიშვილით ანულით, ანა და ელიჩკა ჭყონიები იუწყებიან ბებიკობრის
გურგენ გუკასოვის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 25/XII ქ. ერევანში. 9554

საქ. შამპანურის კომბინატის ჩხარის ღვინის ქარხნის თანამშრომლები ტორიაშვილი, ჭაჭიაშვილი, ამირეჯიბი, ათანელიშვილი, გაფამაჯიანი, შანიძე, ზარნაძე, აბესაძე, ფერაძე, ჯაბიძე, ვაჭარაძე იუწყებიან
შალვა მდივნის
გარდაცვალებას. 9550

მეუღლე ნინო, შვილები მარიამ, ნინო, ქეთო, სიძე გიგა ჩხეიძე, შვილიშვილები თინა, დათუ, მაყვალა, ციალა იუწყებიან
ალექსი მამუკას-ძე ჯოხაძის
გარდაცვალებას. პანაშვიდი 25/XII 8 ს. სამეჯნო ქ. 28, დაკრძალვა 26/XII 4½ ს. 9551

პავლე პატარაია მეუღლით ნინოთი იუწყება მეგობრის დოცენტ
შალვა ალექსანდრეს-ძე კოტბახიძის
გარდაცვალებას. პანაშვიდი 25/XII 7 ს. გამოსვენება 26/XII 6 ს. ფალიაშვილის, 11. 9558

ბიცოლა ბაბილინა, ბიძა ამბაკო მომცელიძეები შვილებით ვალიკოთი, თამარითი, ალიოშათი და პავლეთი იუწყებიან
ლუბა (ცუციკო) ვლადიმერის-ასულ მომცელიძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 25/XII ქ. ქუთაისში. 9564

ძმა აბო ჯობახიძე ცოლით ლიზათი, შვილი ლიათი და კალისტრატე დგებუაძე ოჯახობით იუწყებიან
შალვა ალექსანდრეს-ძე კოტბახიძის
გარდაცვალებას. პანაშვიდი 7 ს. გამოსვენება 26/XII 6 ს. ფალიაშვილის, 11. 9546

ოლიმპიადა და გრიგოლ შელიეები შვილებით თამარით, ქეთევანით, ნინოთი და არჩილით იუწყებიან
შალიკო კოტბახიძის
გარდაცვალებას. 9555

ანერია ბონდარევი, გრიშა ეორეიკაშვილი, გიორგი კერთაძე და შურა ხუციშვილი იუწყებიან მეგობრის
შალვა კოტბახიძის
გარდაცვალებას. გამოსვენება 26/XII ფალიაშვილის, 11, ვაკის სასაფლაოზე. 100

ცეკავშირის კაპიტალური მშენებლობის განყოფილების თანამშრომლები თანაგრძნობას უცხადებენ ერმილე დიდიძეს მისი მეუღლის
ანასტასია სოფრომის-ასულ დიდიძის
გარდაცვალების გამო. 9545

ძმისწულები ჭაბენია, მარუსია, დათიკო, მიშა, პავლუშა ბახტაძეები, დისწულები ევგენი, ალექსანდრე, ნადეჟდა ქუთათელაძეები, სიძეები ა.